І чужому научайтесь, / Свого не цурайтесь... — Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 199. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 26-го ЖОВТНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 26, 1966 No. 199. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 25 жовтня 1966

В АМЕРИЦІ

Секретар Департаменту Міських і Мешканевих Справ Роберт С. Вілер заявив, що принятий Конгресом закон про віднову міст є „найважливішим законом про внутрішні проблеми, які цього року схвалив Конгрес." Цей закон дасть можливість містам у всіх частинах цієї країни почати дійсну перебудову та одночасно вести успішну боротьбу проти вбогости, що її видно між мешканцями міських нетрів. Новий закон вможливлює концентрацію всіх дотеперішніх заходів в тому напрямку, щоб відбудувати американські міста по думці президента Джансона, який бажає, щоб ціла Америка була гарна і заможна.

НІКСОН ПЕРЕДБАЧАЄ, ЩО РЕСПУБЛІКАНЦІ в цьогорічних виборах збільшать число конґресменів на 40, число сенаторів на 3 і число губернаторів на 6. Тепер республіканці мають 140 конґресменів, 33-ох сенаторів і 17-ох губернаторів. Коли б ці передбачення колишнього віцепрезидента справдилися, то й тоді республіканці не мали б більшости в Конґресі, бо демократи мають тепер 293 конґресменів і 67-ох сенаторів. Число демократичних губернаторів виносить тепер 33. Ніксон потішається тим, що республіканці контролюватимуть після виборів найбільші стейти Ню Йорк, Массачусетс, Каліфорнію, Огайо, Мишиґен і Пенсилвенію. Збільшивши число своїх конґресменів, сенаторів і губернаторів, на думку Ніксона, республіканці зможуть конкурувати з демократами у президентських виборах 1968-го року.

ФІЛЬМ ПРО ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА, який випродукувала Інформаційна Аґенція ЗДА коштом $ 87,612 під заголовком „Країна Президента", вислано до 98-ох амбасад ЗДА, в тому і до СССР, щоб його там висвітлювали. Висвітлювання цього фільму триває 28 мінут. В ньому показано життя президента Джансона на тлі сільського життя стейту Тексас. Це в дійсності є документальний фільм про стейт Тексас, в ньому видко мешканців цього стейту, його тварини і природу. Цей фільм можна буде висвітлювати в ЗДА тільки за окремим дозволом Конґресу. Фільм випродукуваний в п'ятьох мовах.

СТВЕРДЖУЮТЬ ТЕНДЕНЦІЮ НАПРАВО між цьогорічними виборцями. Таку загальну спрямованість виявив Крайовий Комітет за вибір ефективного Конґресу, який побоюється, що новий 90-ий Конґрес може бути більше правим в порівнянні з теперішнім 89-им Конґресом, і тоді президент Джансон матиме труднощі при здійснюванні своєї програми про так зване величне суспільство. Крайовий Комітет за вибір ефективного Конґресу — це безпартійна організація в тому сенсі, що вона підтримує ліберальних кандидатів з обидвох партій і збирає фонди на виборчу кампанію для них. Цей Комітет поборює правих кандидатів з обидвох партій. На його думку республіканці зможуть збільшити число своїх конґресменів на 30.

КОМУНІКАЦІЙНІ САТЕЛІТИ ДАЮТЬ безпосередню комунікацію африканським державам, якої вони не мали, і мусіли шукати зв'язку між собою за допомогою Лондону або Парижу. Коли особа в Нігерії хотіла телефонувати до іншої особи на Слоневому Узбережжі, що віддалене 600 миль, то могла це зробити за допомогою Лондону і Парижу. Комунікаційні сателіти вповні діятимуть від 1968-го року. Окремі африканські держави будують наземні стації, щоб можна було відбирати й надавати вістки за допомогою комунікаційних сателітів. Легка комунікація між африканськими державами має велике значення для них і для їхнього об'єднання.

У СВІТІ

ГРЕЦІЯ І ЮГОСЛАВІЯ ПРОГОЛОСИЛИ спільну деклярацію, в якій зобов'язуються шанувати взаємно суверенність своїх країн, не втручатися у внутрішні справи другої сторони та розв'язувати всі суперечки мирним шляхом. Ця деклярація була вислідом триденних нарад, що їх перевели грецький і югославський прем'єри, Стефанос Стефонопульос і Петер Стамболіч. Зате грецький прем'єр відкинув суґестію сербського прем'єра, щоб між обома тими державами скасувати пашпортові візи.

НЕВТРАЛЬНА ВІЙСЬКОВА КОМІСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ НАДІСЛАЛА звідомлення генеральному секретареві ОН У Тантові про останні криваві прикордонні інциденти між Сирією і Ізраїлем, при чому ствердила, що ті обидві держави безправно тримають військові залоги у здемілітаризованій зоні, але ні одна з них не веде приготувань до воєнного нападу проти другої держави. Ізраїльський прем'єр Ешколь апелював у парляменті, щоб його земляки зберігали терпець і не робили воєнної атмосфери.

СОВЄТСЬКА КОМІСІЯ ЕКОНОМІСТІВ ЗАПРОПОНУВАЛА ЄГИПТОВІ перевести подібні реформи, як їх раніше вже пропонували були знавці з Міжнародного Монетарного Фонду. Єгипетський „соціялістичний" президент Нассер, діставши поради від „капіталістів", звернувся був до Москви, щоб вона прислала своїх фахівців для оцінки єгипетських господарських болячок. Большевицькі фахівці порадили, між іншим, щоб здевальвувати єгипетську валюту, зменшити державні видатки, не приділювати до фабрик непотрібного високого числа робітників, збільшити промислову і рільничу продукцію та — погодитись з Міжнародном Монетарним Фондом, щоб дістати від нього 50 - 70-мільйонову позичку.

У БРИТАНІЇ УРЯД ПРИЗНАЧИВ СУДДЮ лорда Дейвіса для переведення слідства щодо причин страшної катастрофи в містечку Еберфен, де лявіна вбила близько 200 мешканців, в тому числі більшість шкільних дітей. Британські рудокопи обурені, що оце вперше в історії Британії понад сотня дітей заплатили життям в інтересах вугільного промислу. А що той промисел в Британії удержавлений, то загальне огірчення звернене проти уряду. Від довгих років скидувано на узбіччя гори невжитки з добуваного з близьких копалень вугілля. Вся ця гора, мільйони тонн вугілля обсунулись внаслідку підземного джерела і зливних дощів.

ГАЗЕТИ В ЗАХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ ТВЕРДЯТЬ, що Совєти перевіряють тепер свою стратегію супроти Західньої Европи. Вислідом такої перевірки має бути частинне відкликання совєтських військ, стаціонованих у Східній Німеччині: є їх там 20 змоторизованих дивізій. Зменшення числа тих військ ішло б у парі з частинним відкликанням американських військ з Західньої Німеччини. Президент Джансон мав про це говорити недавно з совєтським міністром Громиком.

ПІВДЕННИЙ В'ЄТНАМ ЗА МИР, АЛЕ ПРИ ЗБЕРЕЖЕННІ ВОЛІ

Учасники Манільської Конференції під час її відкриття. На фото (починаючи зліва): прем'єр Австралії Гарольд Е. Голт, президент Південної Кореї Парк Чунґ Гі, прем'єр Нової Зеляндії Кейт Голіок, прем'єр Таї (Сіяму) Ганом Кіттканорн, президент ЗДА Линдон Б. Джансон, в'єтнамський ґенерал Нґуєн Ван Тіє та прем'єр Південного В'єтнаму Као Кі.

Маніля. — Перший день вершинної конференції сімох держав, заанґажованих активно у війні проти комуністів у В'єтнамі перейшов на вислуханні заяв і звітів південно - в'єтнамського прем'єра Нґуєна Као Кі, президента Південного В'єтнаму Нґуєна Вана Тіє, шефа штабу південно - в'єтнамської армії, міністра розвитку й відбудови й міністра фінансів. Поруч із цими лідерами Південного В'єтнаму звіт про воєнну ситуацію склав також головний командант американських збройних сил, ґенерал Вільям Вестморленд. З інших делеґатів ніхто не промовляв, а тільки вони ставили запити до південно - в'єтнамських лідерів і ґенерала Вестморленда. Президент Джансон мовчки прислухувався та заявив тільки згодом, що він надзвичайно підбадьорений ствердженням Нґуєна Као Кі, що теперішній військовий режим у В'єтнамі приготовляється до передачі влади народоправній владі та що у тій країні успішно поступають вперед соціяльно - економічні реформи. Південно - в'єтнамський прем'єр звернув увагу, що комуністична аґресія знайшла дуже корисну почву у наслідках 80-літнього колоніяльного стану, в якому перебував В'єтнам та у феодальній системі, яка ще остаточно не викорінена. Однак поруч із цими внутрішніми соціяльними умовинами, які сприяли комуністичному повстанню, Південний В'єтнам став — за словами Као Кі — світовою проблемою, як пробний камінь експансії Комуністичного Китаю в сторону цілого Півдня Азії. Південно - в'єтнамський прем'єр перестеріг проти легковаження комуністичного пляну на заволодіння цілим світом. Він заявив повну підтримку для мирових заходів союзників Південного В'єтнаму, але перестеріг, що замирення з комуністами може статися тільки на базі збереження волі у Південному В'єтнамі та при повному порозумінні з південно-в'єтнамським урядом. Зрештою, він рішуче заперечив, наче б теперішній військовий режим хотів зберегти свою владу та, навпаки, заявився за демократичною формою влади. Він висловив переконання, що „за кілька місяців" Південний В'єтнам матиме конституцію і зможе обрати новий цивільний уряд, після чого теперішні військові правителі вернуться до своїх становищ в армії. Као Кі покликався у своїй оптимістичній оцінці ситуації на факт щораз більшої дезерції в комуністичних рядах і на масову участь цивільного населення в недавніх виборах до конституанти. Ґенерал Вестморленд вказав на дальшу інфільтрацію комуністичного реґулярного війська з Північного В'єтнаму, що вимагає збільшення протикомуністичних збройних сил у В'єтнамі. Але він не подав цифри, до якої союзницькі збройні сили у В'єтнамі мають зрости.

Перед готелем, де мешкає в Манілі президент Джансон, пацифістичні й комунофільські студенти уладили бурхливу демонстрацію, яку розігнала поліція. Було кілька поранених і коло 20 молодих осіб арештовано Не відомо, чи президент Джансон взагалі знав про ту демонстрацію. Зрештою, вона своїм числом завела надії організаторів, які сподівалися зібрати коло 5.000 студентів та інших „в'єтніків", а зібрали коло 2.000 осіб.

Індія, Югославія і Єгипет поручають припинення бомбардування Північного В'єтнаму

Ню Делі. — Президенти Югославії і Єгипту, Тіто і Ґамаль Абдель Нассер, як також індійський прем'єр Індіра Ґанді проголосили комунікат наприкінці своїх чотириденних тайних нарад, в якому вміщається заклик до З'єднаних Держав припинити бомбардування Північного В'єтнаму „без ніяких передумов" та відкликання всіх збройних сил з території Південного В'єтнаму. Три „невтральні" лідери поручають скликання нової Женевської конференції для справи В'єтнаму та перевести замирення у теперішньому конфлікті на базі постанов Женевської конференції з 1954 року. За твердженням коментаторів, зредаґування того комунікату забрало кілька годин, бо Індія і частинно Югославія спротивились бажанню єгипетського президента Нассера, щоб у комунікаті виразно натаврувати З'єднані Держави за їх збройну інтервенцію у В'єтнамі.

Нюйоркський губернатор Н. Рокефеллер відбув зустріч з представниками національних груп

Ню Йорк. — У Метрополітальному Клюбі в Ню Йорку при 1 Іст 60 вул. відбулася в понеділок 24 жовтня ц. р. у вечірніх годинах зустріч і пресова конференція нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера з представниками закордонної і чужомовної преси та національних груп в Америці. Вступну промову виголосив голова названого Клюбу Спірос Скурас, після чого губернатор Нелсон Рокефеллер ствердив, що 37 різних національних груп живе в Нюйоркському стейті та причиняється своїми культурними й економічними осягами до величі цього метрополітального стейту. Признавши, що члени різних національних груп належать до категорії громадян з низькими зарібками, Рокефеллер заповів низку дальших соціяльних реформ якщо він залишиться губернатором також після виборів 8 листопада ц. р. Він ствердив, м. ін., що 25% населення ЗДА мають величезні грошові труднощі внаслідку рахунків за лікування. — На тому прийнятті була й українська група коло 20 осіб. Адв. Володимир Стек, який кандидує на члена стейтової леґіслятури, виголосив також коротку промову.

Представник Уряду передбачає зменшення цін на товари щоденного вжитку

Міл Гарбор, Флорида. — Асистент секретаря торгівлі Бол Шо заявив, що він добре розуміє причину того, чому жінки бойкотують деякі департаментові крамниці тому, що вони піднесли ціни на товари щоденного вжитку. Але він одночасно заявив, що є деякі причини до оптимізму в цій справі, бо, на його думку, ціни будуть зменшуватися в найближчих місяцях. Ціни на харчі збільшилися на 5 відсотків в останніх 12-ох місяцях. Шо сказав, що важко є тепер передбачити, які будуть ціни на жарчі, бо ніхто не може знати наперед, яка буде погода і температура в окремих частинах цієї країни. Але вже тепер можна передбачити, казав Шо, що ціни на харчі зменшаться ще в цьому році і на початку найближчого року. Вже тепер можна сказати, що добрий врожай на зернові продукти спричинить дальше зменшення цін на пшеницю, яка вже почала дешевіти Але Шо гадає, що ціни на воловину залишаться без зміни, а молочні продукти і молоко зможуть далі дорожчати. Представник Уряду закликав департаментові харчові крамниці бути обережними при збільшуванні цін. Вони повинні справу більших коштів ведення цих крамниць вирішувати за допомогою поліпшення обслуги, а не збільшуванням цін на товари.

Під час расових заворушень в Міссіссіппі заарештовано 200 осіб

Ґренада, Місс. — Під час демонстрації на расовому тлі тут заарештовано 200 негрів. Негритянське населення демонструвало на вулицях міста, коли довідалося, що в двох об'єднаних школах білі учні мали потурбувати своїх негритянських колег. Міська і стейтова поліція заарештувала негрів, між якими більшість становили студенти, і відвезли їх шкільними автобусами до тюрми. Поліція заявляє, що демонстранти порушували публічний спокій, і тому треба було їх заарештувати. Демонстрації відбувалися тому, що в п'ятницю минулого тижня шкільна влада не хотіла прийняти до школи 287 учнів, які самовільно залишили кляси та вийшли на вулицю тому, що їх мали турбувати в школі білі учні та представники шкільної влади. Подібні демонстрації відбулись в тому місті у вересні, і тоді губернатор Пол Б. Джансон наказав був поліції завести порядок.

Сиракюзько-Ютицька Округа відбула збори й відзначила 50-річчя 58-го Відділу УНС

Ютика. — В неділю 23-го жовтня ц р. тут,в залі Православної Церкви св. Петра й Павла, відбулася подвійна союзова імпреза: відзначено 50-річчя Братства св. Петра й Павла, 158 Відділу УНСоюзу в Ютиці, і після цього там же відбулися окружні організаційні збори представників Відділів УНСоюзу з Сиракюз, Ютики й околиці.

Ювілейне свято - бенкет відкрив голова Відділу-ювілята В. Смолинський, який привітав приявних та висловив радість з ювілею. Тостмайстер І. Гербовий запросив до вступної молитви пароха церкви св. Петра й Павла о. М. Немежицького, а під час бенкету тостмайстер представив почесних гостей: парохів місцевих церков, а саме православної о. Немежицького й католицької о. Б. Смика, головного секретаря УНСоюзу д-ра Я. Падоха, гол. радного В. Запаранюка й основників Братства Юстину Гарматюк і Івана Челяда. В дальшому привітав і представив приявних делеґатів сусідніх Відділів УНСоюзу: І. Пігуляка, І. Пиндуса і О. Шмокалюка, (39 Від.), Анастазію Андрусишин з мужем (317), і П. Сумика (263), М. Дмитрова і І. Бекерського (484), Я. Сенишина (192), Я. Мартинюка (330) і К. Чорномаза, секретаря 469 Відділу з Торонта, а також голову Відділу УККА Б. Рабія, заступника голови Ліґи Американської Молоді Тараса Гербового й секретаря Відділу УРСоюзу Д. Гербового. В дальшій програмі ювілейного свята секретар Відділу-ювілята, І. Яковенко відчитав дбайливо приготовану історію Відділу на тлі історії своєї громади й усього УНСоюзу, д-р Яр. Падох виголосив промову, в якій підкреслив, що Відділ-ювілят постав в часі першої світової війни, один рік перед великою українською революцією, яка привела до віднови української державности і що вже при народженні ювілята сама доба, яка його породила, визначила його мету. Відділ виконав її, залишаючись п'ятдесять років передовою національною організацією своєї громади, а сорок відсотків молоді, серед членства Відділу та приявна на святі численна молодь дає запоруку, що ювілят далі

(Продовження на ст. 3-ій)

Опікуни й учителі Шкіл Українознавства відбули Крайовий З'їзд в Дітройті

Дітройт, Миш. (Ів. Б.) — Минулої суботи й неділі, 22 і 23-го жовтня, тут у приміщеннях Народного Дому відбувся, в порозумінні і під протекторатом Шкільної Ради УККА, Крайовий З'їзд Централі Опікунів Шкіл Українознавства та Окружна Конференція Т-ва Учительська Громада в Дітройті. В З'їзді взяли участь делеґати з Міннеаполісу, Шикаґа, Дітройту, Лорейну, Клівленду, Рочестеру, Філядельфії, Нюарку і Ню Йорку, разом біля 100 осіб. Шкільну Раду репрезентував її голова професор д-р Едвард Жарський. На спільній сесії в суботу виголошено шість доповідей, що відносились до справ дитячих садків і передшкілля та навчання української мови й літератури в школах українознавства. Сьома доповідь обговорювала практичні завдання Виховно-Дослідного Комітету Українського Народного Союзу, а восьма доповідь обговорювала справи Централі Опікунів Шкіл Українознавства. Ввечері того дня відбувся бенкет для учасників З'їзду та запрошених гостей. У з'їзді взяли участь українські католицькі й православні священики. На бенкеті було кругло 250 осіб. У неділю, 23-го жовтня, з'їзд працював у двох сесіях. З'їзд делеґатів Учительських Громад мав свої загальні збори, на яких передискутовано й прийнято статут Об'єднання Учительських Громад, обрано Центральну Управу та назначено місто Шикаґо для її осідку. В Управі залишено два місця для представників Ню Йорку і Філядельфії. Окремо радили делеґати Централі Опікунів Шкіл Українознавства. Вони, передискутувавши багато організаційних справ, оформили статут Централі та рішили відбути свої загальні збори разом з З'їздом Шкільної Ради в листопаді ц. р. Опісля відбулася ще спільна сесія, на якій обмірковано багато важливих справ та прийнято одноголосно запропоновані резолюції. На всіх нарадах було багато гостей.

Сторіччя з дня народження академіка М. Грушевського відзначено академією в Торонті

Торонто. — В неділю 16 жовтня ц. р. тут у залі Українського Народного Дому відбулася Академія для вшанування сторіччя з дня народження першого Президента Української Народної Республіки провідного історика України професора Михайла Грушевського. Академію влаштував окремий громадський комітет, складений із представників різних установ й організацій під проводом Комітету Українців Канади. Взяло в академії участь коло 500 осіб, в тому числі багато молоді. Святочну академію відкрив коротким словом інж. Ол. Охрим. Доповідь про Михайла Грушевського прочитав ред. Роман Рахманний, насвітлюючи в ній постать великого українця, як історика й науковця, суспільно-державного діяча та публіциста-мислителя. У мистецькій частині Академії виступала оркестра парафії Матері Божої Непор. Зачаття зі сольоспівами під кер. дириґента Голубка, молоді танцюристки і танцюристи з Балетної студії проф. Анни Заварихин, оркестра родини Бовкун, Мішаний хор ОДУМ, молода піяністка Галина Бовкун та знана рецитаторка Зіна Прусаченко. Академію закінчено гимнами „О, Кенада" і „Ще не вмерла Україна".

Новим екзархом московського патріярха в Україні став Філярет Дмитровський

Торонто. — Тижневик „Наша Мета" з 22-го жовтня ц.р. повідомляє, що колишнього московсько-православного єпископа у Відні в Австрії, Філярета (Дмитровського), іменував патріярх Алексєй і Св. Синод Московської Православної Церкви на Київсько-Галицького архиєпископа та Екзарха України. В такий спосіб цей 37-річний архиєпископ іменований водночас і членом Святішого Синоду, став, після недавньої смерти попереднього екзарха Иоасафа (Лєлюхіна), що помер на весну цього року, духовним головою мільйонів православних українців. Новонайменований екзарх України, яка теж і під церковним оглядом підчинена повністю Москві та її православній Церкві, був від 1962 до 1964 року єпископом Московської Православної Церкви у Відні, а після того перейшов на становище ректора московської Богословської Академії в Загорську б. Москви. Єп. Філяретові було таким чином повірене ведення найвищої богословської школи Московської Православної Церкви.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

МЕДАЛІ НА ПОШАНУ КАРД. Й. СЛІПОГО НА АМЕРИКАНСЬКОМУ НУМІЗМАТИЧНОМУ РИНКУ

Ню Йорк. — В американському тижневику для нумізматиків „Койн Ворлд" появилася обширна нотатка про пропам'ятні медалі Верх. Архиєпископа кардинала Йосифа Сліпого. В нотатці подано точний опис медалі, запроєктованої папським художником проф. Петрусом Паолі, короткі інформації про Верх. Архиєпископа і три фотографії медалі. Тепер, коли медалі пішли на американський ринок, їхні ціни піднесено до 50 дол. за срібну і 10 за бронзову медаль. Дохід з продажу медаль призначений на Український Католицький Університет в Римі.

14-ий З'ЇЗД УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ САСКАЧЕВАНУ

Саскатун. — 14-ий з'їзд Централі українців католиків Саскачевану та її складових організацій відбувся в днях 8-го і 9-го жовтня в Саскатуні. На цьому з'їзді вибрано нову управу Централі в такому складі: голова — шкільний інспектор Володимир Подилюк, заступник голови Роберт Боднарчук, секретар пані Марія Баран, скарбник д-р М. Стадник. Крім вище вичислених у склад Централі входять представники організацій: від БУК П. Колищір, від ЛУКЖ пані А. Бабій, від УКЮ Берні Панчук.

ПРАЦЯ О. БАБІЯ ПРО ЖИТТЯ І ТВОРЧІСТЬ ВІЛЬЯМА ШЕКСПІРА

Шикаґо. — Накладом Видавництва „Українське Життя" появилася тут праця видатного українського письменника Олеся Бабія п. н. „Вільям Шекспір — життя і творчість". Праця була написана з приводу 400-річчя Шекспіра, що його відзначувано в 1964 році. Видана книжка на 96 сторінках друку й автор дає в ній крім переказу життєпису Шекспіра також огляд важливіших його творів.

СВОБОДА SVOBODA UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Баланс 89-го Конґресу

Минулого тижня закінчився 89-ий Конґрес ЗДА. Новий, уже 90-ий з черги Конґрес, обраний у виборах 8-го листопада ц. р., зійдеться на свою сесію 10-го січня наступного, 1967-го року.

Діяльність того минулого Конґресу — цікава й досить складна. Демократи мали в ньому велику більшість — 292 конґресменів проти 140 республіканських та 68 сенаторів проти 32-ох. А втім, це не був Конґрес, що тільки притакував Президентові і прибивав печатку на всіх його внесках і проєктах. Правда, у першому періоді свого існування, у 1965 році 89-ий Конґрес захопився був ідеєю президента Джансона про „величнє суспільство" й гладко перевів цілу низку таких великих соціяльно-економічних реформ, що їх прирівнюють до епохи „нового поділу" й „справедливого поділу" Ф. Д. Рузвелта у 30-их рр. Отож прийнято такі переломові закони, як вперше в ЗДА охоплення ділянки здоров'я державною соціяльною забезпекою, покищо щодо старших віком осіб: це так званий „медікер". Признано федеральну грошову допомогу для народних (елементарних) і середніх (т. зв. секундарних) шкіл до 1968 року включно, призначивши на ту ціль велетенську суму 6.200.000.000 дол. Признано теж 1.100.000.000 дол. до існуючих фондів, з яких уділюється позики студентам на їхні вищі студії. В ділянці громадянських свобід для неґрів переведено надзвичайно важливий закон про практичне ґарантування неґрам права голосування, з законними засобами проти шикан у південних стейтах, які унеможливлювали неґрам реєструватись і голосувати. Підвищено мінімальну винагороду з 1.25 до 1.40 від 1 лютого 1967 і до 1.60 від 1 лютого 1968.

У другому періоді свого існування, в цьому році, 89-ий Конґрес прийняв суґестію Президента щодо створення нового Департаменту для справ транспорту й комунікації, поширено федеральну допомогу для міст задля прочищування повітря і збільшено державну контролю в цій справі, прийнято вперше у цій країні закон про обов'язкове введення таких змін у продукції автомобілів, які брали б на увагу безпеку, а не тільки вигляд, вигоду й купецьку калькуляцію.

Це лише кілька прикладів з-посеред кількадесяти законів, що їх схвалено з прерізних ділянок. Багато з них, як, наприклад, призначення 1,600.000.000 дол. на біжучий бюджетовий рік на боротьбу проти бідности, заслуговували б на окрему увагу. У загальній характеристиці минулого Конґресу не можна поминути кількох тих важливих справ, в яких Конґрес відмовився піти за бажаннями Президента. Ось так відкинено проєкт на скреслення з робітничого закону Тефта-Гартлі тої клявзулі, яка дозволяє стейтам приймати власні постанови про дозвіл на затруднення робітників, що не належать до спілок (юній). Республіканські і південно - консервативні демократичні сенатори унеможливили також прийняття закону про обов'язок продавати неґрам будинки й винаймати їм помешкання без ніяких обмежень. Зменшено запропоновану Урядом суму на допомогу закордонові з 2,447.000.000 дол. до 2.015.000.000 та допомогу на військові цілі з 917 мільйонів дол. на 792,000.000. Палата Репрезентантів спротивилася внесенню Президента на скасування всіх обмежень у торгівлі з комуністичними країнами, а Сенат погодився тільки на те, щоб це залишити Президентові на вирішування.

Сенат продемонстрував також свою незалежність від Уряду кількома переслухуваннями, які мали протиурядове вістря. Особливо робила це Сенатська Комісія закордонних справ, головою якої є одвертий критик закордонної політики Уряду, сенатор Дж. В. Фулбрайт. Ті переслухання стосувалися політики супроти В'єтнаму та, згодом, супроти Комуністичного Китаю. Сенатська Підкомісія під проводом також демократичного сенатора А. А. Рібікоффа переводила переслухування щодо політики Уряду супроти американських міст, також з поважними закидами на адресу Уряду.

Однак Президент і його найближчі співробітники мають оправдану підставу бути вдоволеними з праці 89-го Конґресу. Він був дійсно діловий, а що не всі його діла були світлі — то це природна справа. В усякому разі баланс праці 89-го Конґресу наскрізь позитивний. І коли чистаємо, що першим ділом наступного Конґресу буде схвалення підвищки пенсій — то це теж буде спадщиною по цьому Конґресі і його головною заслугою.

ОБ'ЄДНУВАТИ, ЗБЕРІГАТИ, БУДУВАТИ І ЙТИ ВПЕРЕД!

ЗАКЛИК ПРЕЗИДЕНТА УККА ПРОФ. ЛЕВА Е. ДОБРЯНСЬКОГО

Під час IX Конґресу УККА я закликав гаряче зрозуміти і висловити ділом справжнє значення УККА — Об'єднувати, Зберігати, Будувати й Іти вперед. У моїй промові я з'ясовував вагу кожного із цих слів, виходячи із їх початкових літер за англійською абеткою: тер (за англійською абеткою: Unity, Conserve, Construct and Advance — прим. Редакції). Сьогодні, вже після Конґресу, я звертаюся знову із закликом про конечність Об'єднувати, Зберігати, Будувати й Іти вперед.

Нині і в тому часі, що перед нами, ми мусимо більше, як будь - коли, бути об'єднані, і якщо ми справді віримо твердо в нашу справу, не дозволяти на те, щоб щонебудь розбивало наші ряди. Від якогось часу УККА був і є головною ціллю для веденої з метою нашого розбиття совєтсько - російської атаки. Совєти і їхні українські маріонетки ніколи не забудуть нам резолюції про Тиждень Поневолених Націй і Пам'ятника Шевченкові, не згадуючи вже нашої освідомної праці про совєтсько-російський імперіялізм і колоніялізм. Дозволяти на таке чи інше роз'єднання в УККА, на послаблювання нашої організації, з яких би то не було причин, визначає допомагати Москві і підривати інтереси поневоленого українського народу та З'єднаних Держав Америки. Це просте і ясне.

Після урочистого відзначення 25-річчя УККА, яка то річниця є одночасно також історичною подією, кожен із нас повинен присвятитися реалізації наших цілей для найближчого майбутнього. Ті, хто обстоює Консулярну Конвенцію між ЗДА й СССР, хто вимагає лібералізації торгівлі між Сходом і Заходом, хто нехтує справою поневолених націй, хто добивається поширення культурних контактів, в яких тяжко розібратися, хто заграє із російськими імперіялістами, не зважаючи на те, що Москва безупину плює в обличчя — усі ті не є нашими друзями, ані не причиняються нічим реально для справи свободи й незалежности всіх поневолених націй. Так певно, як я це пишу, наприкінці виявиться, що вони помилялися і що вони були трагічно наївними. Трагічним на цьому дальшому етапі є й те, що ті, хто обстоює й домагається цього всього, не розуміють російського ведмедя і його маневрів.

В остаточному висліді перемога буде за нами, — так, як перемогли ми в нашому становищі понад двадцять років тому, коли Совєтський Союз представлювано в нахабний спосіб, як „демократію". Все ж таки, ми мусимо помножити наші зусилля для дальших змагань, що перед нами. Найперше, ми мусимо дотримуватися демократичного способу діяння Дев'ятого Конґресу. Тактика типу Громика не може мати місця в УККА. Ті, хто намагаються стосувати російського типу безвідповідальну тактику, будуть мусіти взяти на себе важку моральну відповідальність за їхні короткозорі дії. В дальшому ми мусимо випробувати на досвіді ефективність поширення Екзекутиви УККА. Це дуже добре для нашої справи, що всі угрупування хотіли б бути репрезентовані в тому, що мало б бути діючим органом УККА, а не дискусійним товариством. Залежно від висліду цього експерименту, Екзекутива УККА обмірковує на Десятий Конґрес або й до часу його відбуття дальші заходи щодо поширення чи зредукування цього виконного органу, дотримуючися докладно напрямних політики УККА. По - третє, в той час, як ми приготовляємося до таких подій, як шалений наступ совєтської пропаґанди з приводу 50-річчя ошуканчої большевицької революції і Світового Конґресу Українців, ми мусимо бути свідками дії тих, хто намагається нас радше роз'єднувати, а не об'єднувати і то в куди більшій пропорції.

Справжня єдність, з метою зберігати, будувати й іти вперед, базована на демократичній процедурі і на відданості завданням, що їх ми собі встановили. Надія і призначення визволеної і демократичної вільної України ніколи не зможуть бути здійснені без зразку, виготовленого тут нами, американцями. І вони можуть бути зреалізовані тільки в рушійному дусі УККА — Об'єднувати, Зберігати, Будувати й Іти вперед. І тільки на цій основі УККА рішений продовжувати свій похід до мети.

проф. Лев Е. Добрянський
президент УККА

ПОПРАВКА

В редакційній статті статті „Свободи", з 25 жовтня ц. р., п. н. „Так говорив Білоколос..." під час коректи були переставлені рядки. Два останні уступи треба читати так:

„Такими й подібними висловами Дмитро Білоколос, дипломатичний експонент встановленого багнетами окупаційних армій московського режиму в Україні, не тільки зводив наклепи на громадян ЗДА українського походження і таврував їх як „злочинців", але і в нечуваний у політичному світі спосіб пробував знеславлювати на міжнародному терені ідею й традиції створеної волею українського народу самостійної, суверенної Української Держави і акт проголошення її незалежности в дні 22 січня 1918 року.

Зміст і тенденції виступу Дмитра Білоколоса дуже виразні, і варто, щоб їх узяли до уваги всі ті, хто хоче трактувати членів очолюваної ним „делеґації УССР" до ОН як „земляків" чи „культурних діячів" з України..."

Роман С. Голіят

АСИМІЛЯЦІЯ

Багато дечого можемо навчитися від старших за нас еміґрацій. Асиміляційний процес, що його переходять на терені ЗДА всі етнічні групи, подібний. Зупинимося на 30-сторінковій студії Константина Симонолєвіча „Справи й турботи — Польонія Американська"*.

Польська еміґрація до ЗДА датується від 1863 року. Переважна маса еміґрантів з Польщі починала свій американський досвід від праці на найнижчому щаблі суспільної драбини, як робітники в копальнях і фабриках або як допоміжна сила на фармах. З часом ряд людей усамостійнилися, доробившися власного майна.

У 1920 р., після відновлення Польщі, коло 100 тисяч поляків повернулись із ЗДА до вільної Польщі, більша частина еміґрації таки залишилася. Два американські соціологи, перевівши в 1927 році статистику польського поселення в Боффало, наводять такі дані: 57% поляків, народжених в ЗДА, відповіли, що вони — американці, 39% — польські американці, а 7% — поляки.

Згідно з переписом 1960 р., уроджених в Польщі або польського походження осіб було в ЗДА 2,780.026, тобто 1.5% всього числа мешканців.

У 1957 р. на терені ЗДА було одинадцять найголовніших польських організацій з 770,000 членами, з чого 78% (біля 60 тисяч) належали до трьох найбільших організацій.

Польські священики і монахині поклали великі заслуги для костелу і для збереження польської мови й національних сентиментів. Тому, що ієрархія Католицької Церкви в ЗДА була опанована ірляндцями і німцями, а опісля італійцями, частина поляків створила свій незалежний від Апостольської Столиці „Польський Костел Народови", і відлучилася від Польонії. Автор розвідки, покликаючись на ряд джерел, припускає, що під цю пору в ЗДА живе від 6 до 10 мільйонів американців польського походження. Польські імена часто зустрічаються і серед протестантського клиру.

Симонолєвіч стверджує, що число єпископів польського походження в ЗДА залишається в разячій диспропорції з числом вірних того походження. На першу номінацію земляка на пост архиєпископа поляки мусіли чекати понад сто років.

Під цю пору ряд американців з польськими прізвищами займають чолові позиції в державній адміністрації, політиці, спорті і ін. Це не значить, каже автор, що американці польського походження здобули всі позиції в суспільному житті країни поселення своїх батьків.

В Европі й ЗДА довший час сприймано асиміляцію радше як механічну, а не хемічну реакцію, яка заходить в особах чи групах, що занурюються в чужому морі і уподібнюються до оточення. Згодом американські соціологи придержувалися постуляту безоглядної асиміляції, т. зв. англо - конформіті; постуляту кітла, в якому все перетоплюється — т. зв. мелтінґ пат, та постуляту культурного плюралізму. Всі ці чотири соціологічні концепції себе не виправдали.

Визначний американський соціолог Мілтон М. Гордон у своїй праці "Assimilation in American Life: The Role of Race, Religion and Nation" (Ню Йорк, 1964) так сформулював основні асиміляційні процеси: асиміляція культурна (акультуралізація), тобто набування меншістю культурних прикмет більшости; асиміляція суспільна, тобто участь меншости в товариствах та інших установах і організаціях, які представляють більшість; асиміляція через одруження, тобто через мішані подружжя; асиміляція ідейна, тобто ідентифікування меншости з більшістю та її ідеологією; наставлення, що сприяє асиміляції, тобто відсутність будь -яких упереджень збоку більшости у відношенні до меншости; асиміляція громадянська, тобто брак будь - яких обмежень меншости в її правах і позиціях, як громадян держави.

Гордон твердить, що цілковита асиміляція даної меншости можлива тільки під умовою, коли всі згадані вище складники мають можливість розвиватися без перешкод.

Симонолєвіч твердить, що коли йдеться про культурну асиміляцію, то горішня польська верства ґрунтовніше заасимільована, як низи, серед яких традиційна народна культура має більше шансів зберегтись навіть у перемішанні з американською культурою. Він уболіває над станом посідання польської еміґрації в ЗДА: чимало польських газет перестало виходити, друкується мінімальне число книжок в польській мові, численні польські організації заниділи, припинив своє існування польський театр і т. д.

Ряд польських асекураційних організацій впровадили до бюр англійську мову і дбають лише про свої фінансові справи, зовсім не цікавлячись польською культурою. Коли порівняти стан наших братських організацій із станом, який представляє Симонолєвіч у поляків, то на цьому відтинку ми стоїмо багато краще, бо всі наші братські організації плекають українську культуру.

Симонолєвіч пише: „Це правда, що по нинішній день ми маємо 800 польських костелів і коло 600 парохіяльних шкіл, але до якого ступеня вони є направду польськими інституціями? Наші парохії уподібнюються щораз більше до територіяльних католицьких парохій, а в парохіяльних школах польську мову заступає чужа мова".

Польську еміґрацію, — пише Симонолєвіч, — ділила від решти оточення відрубність польської мови, польські прізвища, польський обичай, як також католицька віра переважаючої її більшости. Ці фактори були найголовнішим гальмом асиміляції. Весільні й церковні традиції ще й досі глибоко сидять в основній масі польської етнічної групи. Однак, в одній лише парохії в Пенсилвенії в роках 1940-50 пересічний річний відсоток одружень з католиками не польського походження становив 51.6 відс.

Важко ствердити, — пише автор, — яка частина польського населення в ЗДА може вільно читати польські книжки й газети. Він сумнівається, щоб така частина була численною, і тому приходить до висновку: асиміляційний процес є річчю природньою, і затримати його неможливо. Тож суґерує він культурну інтеґрацію, радячи видавати багатогранну англомовну літературу про польську культуру й розсилати всім, які ще почувають себе поляками. „Дещо зроблено в цьому напрямку перед війною і по війні, — пише Симонолєвіч, — але не багато, бо ми жили фікцією, що в ЗДА знаходиться кількамільйонове скупчення поляків, глибоко відданих Польщі".

З цитованої книжки і ми можемо дечого навчитися. Справді, українське населення в ЗДА значно молодше як польське, і ми ще не перейшли всього того процесу, який перейшли поляки. Ряд англомовних видань з українською тематикою видали НТШ, УВАН, УККА та інші організації, усім відомі видання УНСоюзу, які зробили корисну роботу не тільки серед нашого англомовного читача, але також і всього того недосить. І в цьому напрямі мусимо ми працювати з особливою енерґією.

* Konstanty Symonolewicz (Symmons), "Sprawy i troski - Polonia amerykanska", *Kultura*, Paryz, Nr. 7 (225)-8(226), 1966, ст. 105-135.

ВІД КАЛІҐУЛИ ДО МАО

Совєтологи і сінологи ламають собі голови над тим, як треба разуміти події, що тепер відбуваються в Китаї, і шукають раціонального пояснення ірраціональної політики китайського вождя Мао Тсе - тунґа. Коли б Мао був одиноким явищем в історії людства, то можна було б дійсно заглибитись в аналізу того, що відбувається в Китаї та знаходити „нитки й пружини": економічні, політичні, культурні, стратегічні й т. д., з яких випливала б логічно китайська „культурна революція". На цій підставі з'явилося вже „тисяча і одно" пояснення „соціологів" для теперішньої ситуації в Китаї. Однак совєтологи й сінологи мало уваги звертають на психологічну сторону китайської проблеми, створеної надзвичайною особою — Мао Тсе-тунґом.

Мао не виїнятком у світовій історії: він має своїх попередників. Згадаємо тільки двох, найбільш типових. Імператор Каліґула (37-41 по Христі) прославився тим, що вважав себе за генія людства. Він звелів позрубувати голови на статуях великих грецьких філософів — Платона, Аристотеля, великих воїовників — Олександра Македонського — і т. д., і приробити до тих статуй його власну голову. Каліґула ставився з погордою до сенату Римської Республіки і на глум звелів свого коня — Інцитата — зробити членом сенату: кінь Каліґули після цього „брав участь" у засіданнях сенату (йому давали при тому овес, щоб не нудився), і сенатори хвалили мудрість Каліґули і ним призначеного коня — „сенатора". Нарешті терпець римлянам урвався: Каліґулу вбила його власна ґвардія — преторіянці. В медицині є слово „цезароманія", божевілля величности, чи меґальоманія. Слово походить від Ґаюса Юлія Цезаря, якого теж убили в 44 р. перед Хр. за амбіцію стати імператором і скасувати римську республіку.

Рафаїл Абрамович, автор книги „Совєт Революшин" (Н. Йорк, 1963) згадує розмову, що її мав комуніст Бухарін з російським еміґрантом Даном у Парижі у 1936 р. Бухарін називав Сталіна „дияволом", що не може терпіти коло себе талановитих людей: промовців, журналістів, теоретиків комунізму — і готовий їх усіх знищити. 1938 р. був зліквідований з волі заздрісного Сталіна теж і Бухарін. Сталін „начхав на партію" так само як Каліґула „начхав" на сенат: він перестав скликати з'їзди партії і керував державою через свій персональний секретаріят.

Комуністичні вожді в Москві, що тепер засуджують Мао і цитують іронічно китайську пресу, що підносить до неба Мао Тсе - тунґа, не хочуть згадувати, що зовсім недавно вони славили Сталіна, як „генія людства" і співали мелодії на слова нашого земляка Максима Рильського — „Піснею про Сталіна починаєм день" — та „Із-за гір та з-за високих сизокрил - орел летить..." Московські критики закидають Мао Тсе - тунґові „руйнування комуністичної партії Китаю", бо китайський вождь змобілізував „чернь" проти заслужених комуністів. Чи не діяв подібно й Сталін, улаштовуючи процеси проти „ворогів народу" — визначних комуністів — „старих большевиків"? Це, як Хрущов у промові 24 лютого 1956 р. на 20 з'їзді партії ствердив, що 70 відс. членів 17 з'їзду партії з 1934 р. були знищені Сталіним у „чистках". Із „старих большевиків", що діяли в партії разом з Леніним ще перед революцією 1917 р., лишилися після Сталінових чисток тільки одиниці. Сталін готував найрадикальнішу чистку партії на початку 1953 р. Уже „жидівські лікарі", арештовані й тортуровані, призналися були в своїх „злочинах", і Сталін плянував поставити під суд, як „аґентів капіталізму", своїх найвірніших сателітів — Молотова й Ворошилова. Смерть перервала наміри Сталіна, а то б він показав своїм товаришам, „де раки зимують".

Таких „рівнобіжностей" між Сталіним і Мао можна наводити до безконечности. „Цезароманія" — це не хвороба лише абсолютних монархів: вона виявляється і в сучасних диктаторських режимах. Там, де немає ґарантії свободи, ця недуга розцвітає буйним цвітом.

П. А.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(102)

Щоб щось таки написати про цю повість Франка, Кирилюк на 383-ій сторінці пише про о. Квінтіліяна, прототипом якого був о. Йосиф Левицький, парох в Нагуєвичах, який хрестив Івана Франка. Цей священик несимпатично змальований у Франковій повісті, про нього не позитивно згадується, коли оцінюється творчість о. Маркіяна Шашкевича. Та о. Квінтіліян — це побічна постать у Франковому творі, і Кирилюк пише про неї, щоб якнайменше писати про головну проблему повісти, і щоб виступити проти релігії.

Про післяпанщизняні роки писав Франко в оповіданні „Ліси і пасовиська" (1883) так:

„Господи Боже, що то крику було в нас за тоті ліси та пасовиська! Як звивалися пани, як нараджувалися, підплачували інженерів та адвокатів, щоби звільнитися від усяких тягарів! Мудрі голови. Вони знали, що хоч цісар дав хлопам волю і скасував панщину, то прецінь як вони не дадуть їм лісу й пасовиська, то хлоп таки мусить або погибати на пні або до них „прийдіте поклонімося", — а тоді верне знов панщина, хоч трошки в іншій свиті, але для хлопа через те зовсім не легша" (І, А, 129).

В цьому оповіданні селяни протестують, але це їм не помагає.

„Жінки й діти, чоловіки і старці, всі за покотом, вирипули з села, щоби не дати панові зайняти пасовиська. Пан спровадив військо. Ми перед військом попадали на землю, кричачи: „Хоч толочте, хоч стріляйте, а ми з цієї землі не вступимося, то наше!" (там же, 143). Військо замешкало в селі два місяці і „зруйнувало селян до чиста".

„Добрий заробок" належить до дрібних творів, в яких Франків талан виявляє себе найкраще"

Так характеризує це оповідання Франка з 1881 р. А. Кримський у згаданій розвідці про Франкову творчість. Це оповідання у формі монолога головного героя (такою формою Франко часто користувався) — діда Панька, який із березового прутя робив мітли і так допомагав жінці, що прала чужим людям, годувати двох синів, які „пастушили у добрих людей". Алеж представник скарбового уряду визначив дідові Панькові прибутковий (заробковий) податок, чим зруйнував цю вбогу селянську родину, якій за незаплачений податок продали її власну хату, і вона мусіла жити в комірнім. А. Кримський вірно підхопив, що тон оцього оповідання діда Панька трохи жартівливий, тільки ті жарти ґеть більше б'ють читача по серцю, ніж якінебудь проклони:

„Та й що за життя наше! Бульба та борщ, часом деякі крупи, та й хлібець, який лучиться: житній, то житній, а ячмінний або вівсяний, то й за це Богу дякувати". Ще вліті можна щось заробити у багатшого, але взимі, то, що „від людей дістанемо за роботу, тим і заносимося, а нераз то й голоден дебелісмо. От як то бідні халупники!" (І, А, ст. 71-72).

Подібне формою і тоном є „оповідання ложкаря", якому казали вписатися до ремісничого цеху, щоб могти підтримувати домашній промисел, але ця формальність стільки коштувала б, що майбутній „цеховий майстер"-ложкар зрезиґнував із ремісничих гоноріїв. Майбутній ложкарський цеховий майстер скінчив свою кар'єру такою заявою перед цехмістром: „Від нині закидаю увесь свій промисел. Знаєте, пане цехмістру, всього того, що ви мені тут вилічили платити, я й за десять літ не зароблю, не рахуючи вже своєї матері. Сховайте собі свою карту і свій гонор цеховий! Обійдеться циганське весілля без марципанів" (там же, ст. 91). Герой цього оповідання своїм сміхом кпить собі з „пана марципалка" зі Львова, який закликав населення підтримувати домашній промисел („Домашній промисел", 1887, І, А, 91).

З гумором оповідає про свою пригоду власник ручної скриньки до різання січки, який перший в селі купив собі в Самборі „таку скриньку, що машиною ріжуть січку; і дрібно як мак, і легко, і швидко. Троє людей тою скринькою за день і п'ятдесять кірців січки дрібненької уріже!" (ст. 93). Цього селянина звали в селі „дерев'яним філософом", він „з цілої громади сміх зробив", бо вона повірила дурному Савці („Історія моєї січкарні", 1881, І, А, ст. 93-103).

Також із гумором вивів автор і героя оповідання „Довбанюк" (1886р.) — шляхтича Городиського, якого селяни звали так тому, що ходив все у тих довгих незбираних, „як то кажуть, вибачте, „довбаних" штанах. Шляхціц був правда, з тих ходачкових, але фуми шляхетської стільки, що хоч і графові не стид би" (там же, ст. 104). Оцей Довбанюк пішов в польське повстання 1863 р., бо, як шляхтич, мріяв про поворот Польщі. Вернувшися з цього нещасного повстання, якого зовсім не бачив, бо пан наказав таким як він повстанцям „дуби тягати" через австрійсько-російський кордон. Оце оповідання кінчається таким діялогом:

— Ну, а в повстанню ви були?

— А дідько знає! Здається, не був.

— Ну, а Польща буде? — вирвалось у когось знехотя з уст.

КРИЗА АВТОРИТЕТУ

В останньому часі державні і церковні провідники Америки щораз більше звертають увагу на дуже сумне і загрозливе явище серед американського загалу, передусім доростаючої молоді. Це явище зовуть кризою авторитету. Ми бачимо його майже на кожній ділянці державного, суспільного чи релігійного життя. І це явище наче внутрішній невидний рак точить організм американської держави та її суспільних, виховних і релігійних інституцій. Кризу авторитету ми бачимо в родині, бачимо в державі і церкві, бачимо її відносно закону Божого і людського.

А слідом за тією кризою авторитету наче темна понура тінь іде бунт, непослух, іде безправ'я, насилля і злочини. Сам президент Америки у своєму листі до Конгресу цього року таке написав: „Факт злочину і страх перед злочином позначує життя кожного американця".

Та не думаймо, що ця криза авторитету далека й чужа для нашої української спільноти та нашої молоді. Ні, вона вже замітна і в наших родинах, в наших політичних, культурних, суспільних а навіть релігійних інституціях. Тому нашим св. обов'язком є зробити все можливе, щоб нашу молодь перед тією страшною недугою захоронити; мусимо все зробити, щоб наших дітей виховати на добрих і чесних, карних і послушних членів нашого народу й Церкви. — В тій цілі хочемо дещо сказати про кризу авторитету та вказати на спосіб, як від неї захоронити нашу молодь.

Криза авторитету в модерній родині — незаперечний факт. Її пізнати по браку пошани дітей до батька-матері по браку послуху дитини в родині, по браку правдивої християнської любови в родині. Сьогоднішні батьки вже не мають такого авторитету й пошани від своїх дітей, що їх мали батьки 30 чи 50 літ тому. Головна причина цієї кризи авторитету в родині лежить в тому, що християнське подружжя під впливом атеїзму, комунізму та фальшиво зрозумілої свободи в останніх десятках літ перейшло певного рода секуляризацію. Для багатьох подружжя зі св. Тайни, Богом установленої, сталось звичайним людським контрактом. Модерний, безбожний світ зруйнував божий фундамент родини, а в парі з тим зруйнував авторитет, пошану дітей до батьків. А де нема пошани батьків, там нема і послуху, в багатьох випадках приходить навіть диктатура дитини в родині. У сьогоднішній родині батько вже не займає першого місця, що його він мав з Божої волі. Він зійшов на друге, а навіть третє місце

Каже статистика, що 86 відсотків молоді в Америці при запитах заявили, що їхні батьки не мають їм нічого до говорення. - Кого треба винувати за диктатуру дітей в родині? Дуже часто тут винні самі батьки, які в ім'я фальшивої любови дітям на все дозволяють. Родиний дім не сміє виховувати кандидатів на злочинців. Родинний дім має бути школою, де дитина щодня дістає практичні лекції пошани, послуху та любови батьків. Пошана авторитету в родині важна ще й тому, бо на ній виростає авторитет держави й народу.

В серпні цього року кард. Спелман на конвенції Братського Ордену Орлів у Клівленді сказав такі знаменні слова: „Це ясне, що основною клітиною як Церкви так і народу є родина. І тут у родині принцип авторитету є або плеканий або пошкоджений. Неможливо мати сильний авторитет в Церкві чи в народі, коли його нема в родинному домі, бо тут якраз авторитет є респектований або знехтуваний, люблений або затрачений. Церква настільки добра, наскільки добре родинне життя її членів. І нація настільки сильна, наскільки сильне почуття спільноти її родинних домів".

Друга ділянка, де виступає криза авторитету у різному виді, — це життя суспільне, це відношення громадян до свої влади цивільної чи церковної, до Божих а людських законів.

І тут треба ствердити щораз більший брак пошани й послуху до місцевих, сейтових чи федеральних цивільних властей. Скільки разів в останніх місяцях були ми свідками, як американська молодь день і ніч демонструвала проти війни в Полудневому В'єтнамі, проти Шкільної Управи, проти церковної власти, а навіть проти Президента.

В тій справі кард. Спелман сказав у вище згаданій промові: „Всі громадяни мають право мирно забирати голос у політиці, слати петиції, дебатувати або не поджуватися, але вони також мають обов'язок слухати, піддержувати й боронити. Демократію установлено, щоб зберігати націю вільною, а не її розбивати на різні табори. Особиста свобода не є абсолютним правом. Вона ограничена й регульована горожанськими обов'язками та патріотичною льояльністю. Де падає респект до авторитету, там гине нація".

В парі з кризою авторитету та в ім'я розперезаної свободи йде також явне нехтування Божих та людських законів, котрі є підставою ладу, добра та справедливости в державі й народі. Чи не були ми свідками, як цього року голова робітничої юнії спричинив страйк сабвеїв у Ню Йорку. А коли суд наказав страйк відкликати як протизаконний і справу підвижки платні мирним способом полагодити, то цей малий диктатор прилюдно подер наказ суду і судді побажав наглої смерти. — Або що сказати про страйк учителів публічних шкіл Ню Йорку. Вони проти закону і проти заказу пішли на страйк та пікетували свої школи. Це ті, що мають виховувати молодь в пошані до закону.

Та найбільш гіркий овоч, що його видало нехтування закону Божого і людського — це повінь злочинів серед доростаючої молоді. Сьогодні мирний громадянин в деяким містах не може спокійно перейтися вулицею, бо грозить йому напад чи побиття.

Ось що каже урядова статистика про злочинність в Америці: За п'ять останніх літ злочини в Америці зросли майже на 50 процентів. Що п'ять мінут дістьєя великий злочин; що години один морд! що 27 секунд вломи; що 23 мінути насилля над жінками; щодві мінуті напад; що 41 секунда крадіж, і що, мінути крадіж авта. За 1965 рік було в Америці понад 2,750.000 злочинів, а в тому 9.850 мордів та 1,173.000 грабунків. Самі кошти на крадіжі майна виносять понад більйон долярів, а всі кошти злочину в Америці за один рік сягають майже 27 більйонів долярів.

В парі зі злочинністю йде вандалізм молоді, цебто безцільне і злочинне нищення публічного чи приватного майна. Кажуть знавці справи, що кожний п'ятий підліток бере участь у вандалізмі.

В цьому нехтуванні закону трагічне те, що американські карні закони перестарілі і залагідні, а до того ще деякі американські судді, в ім'я свободи людини стають по стороні злочинця.

Серед такого злочинного окруження і наша молодь має нагоду до зіпсуття та злочину. Тому мусимо зробити все можливе, щоб нашу молодь захоронити від того бакцилю бунту, непослуху та злочинности; і не тільки її захоронити, але й виховати її на добрих чесних і карних членів нашої Церкви й народу.

Який лік на це? Дати нашим дітям добре виховання оперте на Божих Заповідях, на принципах християнської віри, оперте на любові до своєї Церкви й народу.

Щоб наша молодь не зійшла на злу дорогу, треба дати їй добре виховання; треба дати релігійне виховання оперте на любові Бога, ближнього і свого народу. Бо де практика релігії, там нема проблеми злочинности ані вандалізму. Де діти враз з батьками моляться, і враз з батьками правильно бувають щонеділі і свята на Службі Божій; де діти з батьками часто приступають до св. Тайн, то вони не будуть злочинцями, і ніколи не зійдуть на шлях злочину.

Українська дитина тільки у своїй українській школі дістане добре релігійне виховання; тільки у своїй школі навчиться любити свою Церкву й нарід; тільки у своїй школі навчиться пошани власти й авторитету; у своїй школі наша молодь навчиться шанувати закони Божі і людські. — Це якраз головна причина,, чому ми в Ню Йорку крім 8-клясової школи хочемо мати свою середню школу, — гайскул.

І ми свято переконані, що нема батька-матері, нема українця чи українки, що читаючи ці слова, не апробували б нашого пляну. Та кожне діло вимагає великої жертви. Так і наш український гайскул вимагає жертви від нас усіх, без огляду на те, чи хто з нас має, чи не має дітей. Тільки спільними силами і спільною жертвою доконаємо великого діла, і українці Ню Йорку матимуть не тільки 8-клясову школу, але і свою українську вищу школу.

Наша кампанія на будову гайскулу та сплату довгу школи вже триває другий рік. Ціль наша: призбирати стільки фондів, щоб можна докінчити будову школи, отворити гайскул та сплатити довг школи, що ще виносить $ 284.300. У новій школі буде пропам'ятна таблиця, на якій на вічну пам'ять будуть виписані імена тих жертводавців, що на будову гайскулу зложать або меморіял Фундатора за 3.000 дол., меморіял Ктитора за 1.000 дол., або меморіял за 500 дол. Тому кожний з нас повинен уважати це за свою честь і привілей записати своє ім'я між фундаторами, ктиторами чи добродіями нашого гайскулу. Меморіяли можна давати також в пам'ять померлих нам дорогих осіб.

А що до навчання і виховання в нашому гайскулі, то всіх хочемо запевнити, що наш гайскул буде так поставлений, щоб наша молодь виховувалась в любові Бога і ближнього, в любові до своєї Церкви, обряду, традиції, мови й народу, та в любові і пошані до закону Божого і людського.

Ю. К.

Монтреаль, Канада

У 10-ЛІТТЯ СМЕРТИ ОЛЕНИ КИСІЛЕВСЬКОЇ

Відзначено 10-річчя смерти О. Кисілевської старанням жіночих організацій 2-го жовтня о год. 3:30 по пол., в домівці Українського Національно го Об'єднання. Вступне слово виголосила п. Анастазія Лебідь, яка просила мовчанкою вшанувати пам'ять Покійної. Після цього вона звернулася до сина сл. п. О. Кисілевської проф. університету в Оттаві Володимира, з проханням сказати своє слово. Його постать зразу зосередила на собі увагу святочної публіки. Всі присутні слідкували за словами доповідача, який розповідав про свій безперервний контакт з матір'ю. Ідеальна материнсько-синівська обопільна любов, взаємний респект, свідомість відповідальности матері за майбутній життєвий шлях сина, його беззастережна відданість матірній волі, сповнювали їх обоє почуттям одности на протязі цілого життя, хоч химерна доля довгі роки кидала ними по крутих і непевних дорогах життя.

Коли галицькою землею маршували юнацькі ноги Легіону УСС, то сл. п. Олена Кисілевська враз з тисячами матерей виряджала й свого Володимира добувати волю Україні. Глибоко віруюча мати дала своєму синові образок „Покров Божої Матері" з молитвою на ньому:

> Хто під Твоїм покровом
> стане,
> Перепливе без шкоди.
> Безодні, вири, океани
> Перемливе без шкоди.

I слухали ми сповіді доброго сина: Прощаючись з матір'ю, зробили ми постанову: де б ми не були, все будемо раз в тижні, в п'ятницю, до себе писати. Коли не буде можна слати листів — будемо їх зберігати і вишлемо при нагоді всі наpаз. I від того часу, куди мене доля не кидала, з чотирокутника смерти, з Італії, з Відня, з далекої Канади, з Англії, кожної п'ятниці я слав, або писав листа, або хоч коротку листівку, та одержував листи від матері. Їх набралася тисяча. Вийшли вони книжкою п. н. „Листи до сина". Присутні зі зворушенням вчувалися в ті минулі роки, повні дорогих і цінних спогадів рідного сина про незаступиму, свою Маму і одночасно завидували мамі такого доброго сина.

Святочний реферат виголосила п-ні Богданна Мончак, вчителька передшкілля. Тематично і композиційно був він старанно опрацьований. — Студентка п-на Наталія Дяків склала молодечий поклін св. п. нашій Провідниці — деклямацісю двох віршів: 1) „Вольовий наказ" — пера Олександри Костюк і 2) „Грудка землі на свіжу могилу Олени Галичанки" — Іванни Блажкевич.

Участь в програмах українських академій визначної піяністки п-ниЛюби Жук завжди бажана й належно цінована. Ми прослухали: Рапсодію С мінор Брамса та Інтермеццо Шумана. — Читацький гурток Об'єднання Жінок ЛВУ заступала студ. п-на Уляна Меренюк, читаючи новелю пера сл. п. О. Кисілевської п. н. „Дівчинка з карими очима".

Поява молодої деб'ютантки зацікавила присутніх, хоч вона читала дещо затихо.

Милою несподіванкою в програмі був виступ жіночого хору Організації Українок Канади ім. О. Басараб, під диригентурою членки п-ні Стефанії Захарчук-Генгало, новість на терені Монтреалу. Всього 15 хористок відспівали дві пісні: „Дивлюсь я на небо" — слова Мих. Петренка мелодія Владислава Заремби і „Родимий краю" — слова Маркіяна Шашкевича, мелодія Віктора Матюка. Відвагу і бравурність цього невеликого співацького гуртка, розцінювати треба, як громадський обов'язок віддати честь Великій Доньці України. Академію закінчила мистецьким співом п-на Анна Чорнодольська мецо - сопрано, яка виконання„Ой три шляхи широкії" (Шевченка — Я. Степового) і „Надію" — Лесі Українки — музика О. Долуханяна при форт. акомпаніяменті студ. п. Євгена Плавуцького. Співачці дякували спонтанними оплесками.

Поодинокі точки програми добре заповідала старша пластунка п-на Ярослава Максимів. Голова Святочного Комітету п-ні Соффія Барабаш заінтонувала „Ще не вмерла Україна", і вся заля його відспівала. Публіки було замало, коло 150 осіб.

По вирівнанню витрат, осталось 50 дол. на потреби СФУЖО.

Монтреаль, 10. 10. 1966.

Марія Давидович

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Сиракюзько-Ютицька Округа...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

виконуватиме свої завдання й діждеться свого сторіччя. Після слова гол. секретаря та привіту гол. радного В. Запаранюка й молитви, яку провів о. Б. Смик, закінчилося це свято, в якому участь взяли півтора сотні місцевих громадян.

Після цього відбулися окружні організаційні збори союзової округи з участю 26 представників 8 Відділів округи. Неприявними були Відділи Обурну. Збори відкрив і ними проводив голова округи гол. радний В. Запаранюк, який також подав детальний огляд стану праці й здобутків усіх Відділів округи. Після цього представники Відділів подавали справоздання зі своєї праці, намічували свої завдання та приймали зобов'язання щодо дальшої праці. Здекляровано до кінця року придбати стільки членів, щоб доповнити квоти Відділів. Зокрема ювілейний 58 Відділ зобов'язався відвідати всіх місцевих громадян, в тім учасників ювілейного свята та приєднати їх до УНСоюзу або подбати про збільшення забезпечення. Голова округи В. Запаранюк зобов'язався відвідати Відділи в Обурн та Фултон и допомогти їм у праці. Після цього гол. секретар д-р Я. Падохвиголосив доповідь про стан УНСоюзу й його чергові завдання та намітив особливі акції, які округа та її відділи повинні перевести. Він вказував на постійний ріст забезпечення в Америці й порівнював його з незрозумілим недоцінюванням його українцями. Зокрема давав пояснення про нові акцидентову та термінову грамоти УНСоюзу, які всі члени й нечлени повинні придбати. В дискусії після доповіді обговорено багато актуальних справ, а приявні оба пан-отці парохи зокрема торкнулися справи вдержання при своїй національності і церквах української молоді. Стверджено, що на терені Ютики є 47 молодих українців, які покінчили коледжові студії и вирішено всіх їх відвідати та тісно зв'язати з УНСоюзом і місцевою українською громадою. Збори закінчено пізно ввечор спільною перекускою.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГАРОЛД ВІЛЬСОН СКЛИКАВ окреме засідання свого кабінету для обміркування проблеми приступлення Британії до Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку). 14-го січня 1963 р. Франція заклала „вето" проти прийняття туди Британії, але тепер змінила своє становище. Ідеться про те, чи Британія має офіційно зголосити нову просьбу. Консервативна опозиція рішуче поручає таке, а також всередині Партії Праці є багато прихильників участи Британії у могутньому економічному союзі шістьох европейських країн.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 15-го жовтня 1966 року в Саут Голланд, Ілл. відійшов від нас несподівано у Вічність на 85-му році життя наш Надорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУНЬО

бл. п.

ВОЛОДИМИР ІВАНЕЦЬ

б. судди.

Похорони відбулися в суботу, 22-го жовтня 1966 р. в Чікаго, Ілл.

Прибиті важким горем:

ГАЛЯ — дружина
д-р ЯРОСЛАВ — син з дружиною ІРЕНОЮ і з сином БОГДАНОМ
ІРИНА БУРАЧОК — дочка з мужем ОСИПОМ і дочкою МАРТУСЕЮ
ОЛЬГА — сестра в Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в неділю, 23-го жовтня 1966 року упокоївся в Бозі в Ню Йорку, наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО І ДІДУСЬ

бл. п.

ВАСИЛЬ СТЕЦЬКО

нар. 1893 р. в с. Плотичі Великі к. Бережан, довголітній член 69-го Відд. УНСоюзу в Ню Йорку.

ПАНАХИДА у вівторок, 25-го жовтня 1966 р. вечером в похоронному заведенні П. Яреми.

ПОХОРОН — в середу, 26-го жовтня 1966 р. о год. 9:30 рано, з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Кальварія.

В глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ
сини — ВОЛОДИМИР і ЕДВАРД
та 10 внуків

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 25-го вересня 1966 р. в Любліні, Польща, відійшла у Вічність на 65-му році життя Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ, БАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

Анна Казимира з Рижевських ДЗЮБАНОВСЬКА

Похорони відбулись 28-го вересня 1966 року в Любліні на місцевому цвинтарі.

Горем прибиті:

ВОЛОДИМИР — муж
РОМАН — син з дружиною і дітьми
ІРЕНА МАЗУР — донька з донечкою
СТЕФАНІЯ СТАХІВ — сестра з сином
Родина в Україні й Америці

Замість квітів на свіжу могилу блаженної пам'яти

радника **ВОЛОДИМИРА ІВАНЦЯ**

складають 10.00 долярів

на Український Католицький Університет у Римі

Д-р Богдан і Іванна ЦЕЛЕВИЧІ

Замість квітів на свіжі могили:

Мгр. ТАРАСА П. КАЗАНІВСЬКОГО з Дітройт

Д-ра мед. ДМИТРА СКРИПЦЯ з Мідлтови

Проф. ВОЛОДИМИРА РАДЗИКЕВИЧА

зложив суму 50.00 долярів на НТШ в Сарселі, Франція

Д-р мед. Віктор САПКЕВИЧ

15-ЛІТТЯ „НОВОГО СОКОЛА"

(ПЛАСТОВА ОСЕЛЯ В НОРТ КОЛИНС, Н. И.)

Одна із пань командантoк цьогорічних пл. таборів, у першій зустрічі з Новим Соколом сказала: — „Це одна із кращих пл. осель, які я досі бачила". — На запит, в чому криється краса цієї оселі? — зачарована пані командантка відповіла: „все тут гарне!... виглядає мені, що тут буде легко й присмно таборувати".

Чи справді такою оселею є Новий Сокіл?... Чи дійсно він чарує очі тих, які перший раз його побачать?

Очевидно, положення терену відіграє велику ролю, і треба признати, що Новий Сокіл його має. Горбки з лагідним рельєфом низин, які простягаються ген аж до озера Ірі. Тут, гарні рівненькі поляни, які знаменито надаються під табори, оточені старим шпильковим і листковим лісом та маєстатичними дубами, які нагадують дубів у рідному селі Івана Франка.

А вже справжньої таємничности й примани надають глибокі, зі стрімкими берегами яруги, які перетинають оселю на дві частини. Вони зовсім подібні до диких зворів чарівних Карпат. Шкода лише, що літом, вода не шумить, а тільки збирається у камінних збірниках.

Ще кілька років тому відвідувачі — гості, різно визначували цю оселю. В початковій стадії розбудови, просто казали: — „Нічого там!... заросла кущами без доріг і води дика фарма". Інші — порівнювали до Манявського Скиту, з її божеською тишиною, напоєною тендітно-ніжним ароматом пільного цвіту і п'янким запахом спілого винограду. А були такі, які порівнювали її до старокраєвого відпустового місця.

Це бувало, у так звані „вікендові дні", коли на головній площі біля адм. будинку — місця схрещень всіх стежок оселі, в обідовій порі, біля розмашистих напів спорохнявілих столів, розташовувались всі батьки й гості, які приїхали у відвідини до своїх „потіх". Згодом місця займали таборовики, які вмашеровували зі співом та брязкотом їдунок, стаючи у довгу чергу, ждучи видачі їжі. Тоді... ох! Який гамір, який рух, — і цей „відпустовий" дух, насичений специфічним запахом смачної таборової зупи, стихав щойно тоді, коли поплили слова молитви та з уст коменданта, впало слово — смачного!..

До цих маркантних спостережень колишнього вигляду і настрою Нового Сокола треба виявити теперішній стан та вигляд, а це дасть поняття фактичної дійсности.

Годиться сказати, що сьогоднішній Новий Сокіл у своїй розбудові досягнув систематичного доброго загосподарювання та дбайливого впорядкування, що творить враження гарного відпочинкового ресорту, та з посмаком й відчуттям духа пл. табору давнього рідного Сокола в зелених Карпатах.

Ряд будинків, каплиця, спортовий майдан, відновлені тривкі мости, водопроводи, тисячі новозасаджених смерічок, що їх ще сам садив сл. пам'яті Нач. Пластун Сірий Лев, електрика, безліч таборово - господарського знаряддя та модерно випосажений басейн — це все моральний і матеріяльний капітал не лише новосокільської округи, але цілої пластової організації.

На це склалось довгих 15 років безупинної праці не лише одиниць членів пласту. Цеголки у розбудову цього клаптика „рідної землі" тут над славним ніягарським водопадом вклали сотки запрацьованих рук, любителів пл. молоді, які не жаліли ні часу, ні гроша, ні недоспаної ночі. Спонукою до цього великого діла, була безмежна любов до Пласту, до української молоді.

Новий Сокіл, за минулі роки, проробив кольосальну виховну працю. За цей час, через його виховні табори (пересічно) перейшло понад 2.300 пл. молоді. З його рядів вийшли добрі виховники, які працюють в таборах і пл. станицях.

Крім гарного і привабливого басейну, недалеко від новацького табору, манить око глядачів новозбудований чепурний курінь, який з малою зміною має велику подібність до куреня „старого" Сокола.

Будовою в гуцульському стилі, обширний, з чотирьома кімнатами та обширною верандою, разом з другим куренем остаточно розв'язано проблему новацького таборування. В таких двох куренях цього року, відбувались новацькі табори.

Цього року, на зміну, перші таборували новаки й юнаки, від 3 липня до 24 липня. Новаки в числі 47 прозвали свій табір „Молоді Каменярі". Командантами були молоде пл. супружжя, пл. сеньйори Б. і Л. Хом'яки з двома чудовими хом'ячками-синочками. Юнацький табір називався „Борислав сміється" і нараховував 43 душ. Командантами були пл. сен.-ри В. Приймак й один тиждень В. Пилишенко, заступником був ст. пл. Р. Щуровський.

Від 24 липня по 13 серпень, таборували дівчата. Табір новачок „Коли ще звірі говорили" нараховував 36 новачок з командантою пл. сен. Ніною Самокіш та бунч. Оленкою Пігуляк.

Табір юначок під назвою „Зів'яле листя" нараховував 36 членок, командантою була пл. сен. Ліда Хом'як, заступниця — ст. пл. Дозя Руденська, бунч. ст. пл. Дарця Путикевич.

Всі табори у своїй виховній програмі присвятили багато часу на пізнання й вивчення духової спадщини Мойсея українського народу Івана Франка, а потвердженням цього були часті між таборові вогники та дві великі ватри. Все ж таки, на відмічення заслуговують табори юначок та новачок, які виявили більшу активність та живучість. Вони відбули цілоденну прогулянку до стейтового парку Алеґені, відбувалися часто спортові заняття, влаштовано вдало з цікавою програмою дводенне „Свято Пластуна".

Табір новачок, мав особливе щастя до доброї командантки - мами, і таких же добрих й люблених сестричок, які своєю працьовитістю, показали як повинен виглядати новацький табір. Почавши від головної брами по пороги куреня включно з верандою, всюди кидались у вічі мистецькі декорації, пристосовані до клича і назви табору.

Перевірку таборів хлоп'ячих перевів Краєвий Референт пластунів пл. сен. Я. Лучкань, а перевірку жіночих таборів перевела пл. сен. Марія Логаза. Табори відвідав також голова КПС пл. сен. Юрій Ференцевич.

Релігійну опіку сповняли Всч. отці о. д-р П. Іваxів та о. А. Стасюк.

Лікарська опіка була під наглядом д-ра Євгена Стецькова та д-ра Михайла Сайкевича.

Першу допомогу уділяла медсестра з України (недавно прибула) п-а Ірена. Адміністраційно-фін. справи спочивали в руках довголітнього „службовика" й добродія дир. І. Савчука.

Кулінарні справи в цьому році, зазнали присмної зміни, й меню було виготовлюване на зразок канадійсько-американський, з приправами й присмаками старокраєвої кухні. Пані з Канади — Петруня Кухар, Стефанія Бучок, це приклади жертвенної праці новонародженого покоління. Доповняли їх пані з Америки — Петрівська, Козловська, Єйна, Я. Шишка, О. Якубовська, Т. Душенко і пані Іскало.

До успішности цьогорічних таборів в першій мірі причинився задовільний чисельний стан. Сумніви, що породжувались з відходом пл. станиці Клівленд, одної із найсильнішої підпори новосокільської округи у всіх видах і потребах на щастя розвіялися, коли прогалину цю виповнили пластуни сусідньої Канади, так, що стан учасників усіх таборів нараховував 150 душ.

До повного успіху пл. таборів причинилась надзвичайно гарна погода. Було багато сонця та погідних теплих ночей.

6-го серпня цього року Новому Соколові сповнилося 15-ть років. Він, мов той зрілий й бадьорий юнак!... зодягнений у свою природню красу, в повному однострою пл. табору, з численними відзнаками, з повним таборовим вирядом життєрадісний, повний юної сили, віри й надії та гордости, — стає перед очима в першій мірі тих, — які були при його колисці, які перші топтали зарослі стежки. Тим пл. виховникам, робітникам-каменярам, які зі самозапереченням віддають себе пл. ідеї, поєднуючи особисте задоволення й щастя з щастям пластової праці.

І тим всім неструдженим спрацьованим долоням, — приятелям пл. молоді, що для розбудови й розвитку не знали втоми.

А в подяку за все, він — дарує всім, довжелезні списані сторінки ніколи непроминаючих прекрасних споминів, які нанизались найкращими красками й тонами рідної пісні, рідного дитячого радісного усміху. А в сірі, часом прибиті чорними хмарами будні, спомини ці пересуватимуться перед очами, як найкращі картини — близького, теплого й любого. Бо він — Новий Сокіл... це духовий зв'язок з дорогою батьківщиною. Він — позначений слідами і спрацьованими руками та духом пластової єдности праці й любови сл. п. Начального пластуна Сірого Лева. І 15-тирічний ювілей Нового Сокола, це також ювілей його великого добродія будівничого й майстра Ярослава Гулика, який з любови до Пласту та його молоді, дарує все, що найкраще, — своє знання, рештки неструдженого дня, свій час і свою силу. Без рук будівничого п. Яр. Гулика Новий Сокіл певно виглядав би інакше.

Я. П.

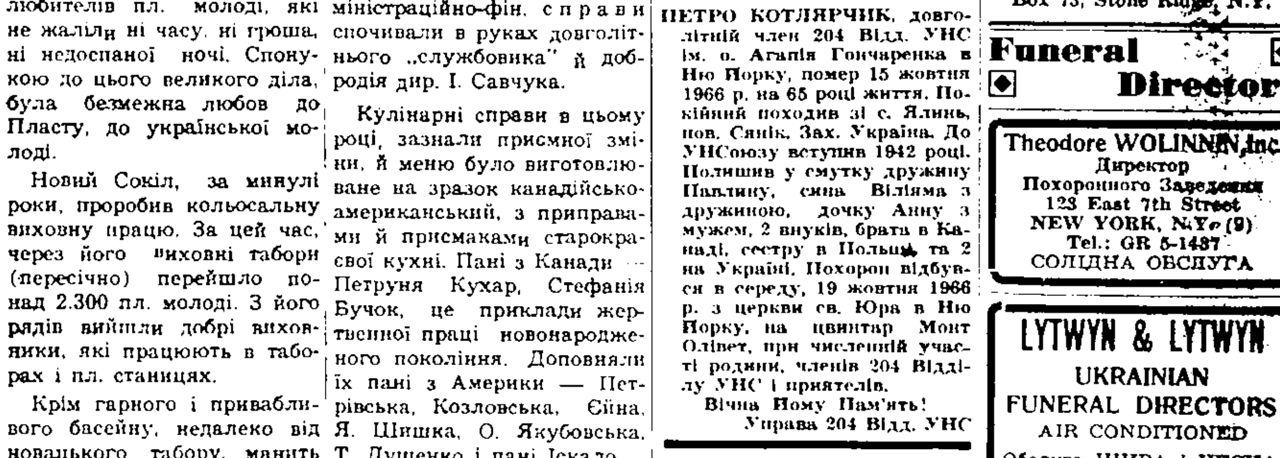
Посмертні згадки

ПЕТРО КОТЛЯРЧИК, довголітній член 204 Відд. УНС ім. о. Агапія Гончаренка в Ню Йорку, помер 15 жовтня 1966 р. на 65 році життя. Покійний походив зі с. Ялинь, пов. Сянік, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1942 році. Полишив у смутку дружину Павлину, сина Віліяма з дружиною, дочку Анну з мужем, 2 внуків, брата в Канаді, сестру в Польщі та 2 на Україні. Похорон відбувся в середу, 19 жовтня 1966 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку, на цвинтар Монт Олівет, при численній участі родини, членів 204 Відділу УНС і приятелів.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа 204 Відд. УНС

ТАРЗАН, ч. 5708. Снігом вкритий вершок!

З котячою звинністю Тарзан скочив за кілька кущів, щоб не дістати ще одної стріли.

Пронизливо заалярмований, він кружляв навколо, щоб підкрастися до незнаного ворога.

Нагло він затримався. Слід вів до великого, снігом покритого вершка, гори Луньа... Світу, що був осторонь від лісу!

ПРОТОКОЛ
26-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

що відбулася в готелі „Шерман Гавз" в Шикаґо в тижні від 16-го до 21-го травня 1966 року

(12)

ПРОДОВЖЕННЯ ДЕБАТІВ

Проф. Роман Чучкевич, делеґат 346 Відділу: Стипендійна Комісія повинна була працювати вже в 1963 році, бо наша Конвенція в 1962 році була винесла рішення в цій справі. Стипендійна Комісія в дійсності почала працювати рік пізніше. На його думку ми повинні мати у Стипендійному Фонді принайменше $100.000 для нашої молоді. Клич попередньої Конвенції про те, що ми маємо звернутися обличчям до молоді, досі не є здійснений. Курси Українознавства на „Союзівці" є дуже важними і їх треба вести якнайкраще. Закликає імігрантів і тут народжену молодь, щоб всі вивчали українську мову. Молодь на університетах старається вивчати якусь чужу мову, на приклад — російську. Чому ж наша молодь не має вивчати нашої української мови? Ми цінимо дуже таких молодих українців, народжених в Америці, як наприклад Мирон Куропась і Тарас Шмаґала, але ми хотіли б таких наших молодих наслідників мати більше, бо таких треба нам більше. Морґіджі, це теж наша проблема. Головний касир чомусь довів до того, що наш Пластовий Відділ був змушений взяти морґедж на оселю в іншій українській установі - банку на вищих процентах, бо не дістав його від УНСоюзу. Це здібилося некорисно на УНСоюзі. Вкінці звертається до всіх членів Головного Уряду: Чи їхні звіти були справді додатними? Чи вони думали про працю так, як повинні були думати? Шукав він відповіді на це і заявляє, що буде голосувати проти уділення абсолюторії уступаючій Головній Управі.

Іван Даньківський, делеґат 375 Відділу, зрезиґнував зі слова, тому що його питання вже були вичерпані попередниками.

Карло Сачко, делеґат 53 Відділу: Слухав звіту заступника головного предсідника, в якому він вказує пальцем на головного предсідника. Питає його, чи не стоїть він перед дзеркалом і показує пальцем на себе самого? Чи він хотів співпрацювати, чи диктувати? Його звіт — це була виборча промова („кемпейн спіч") і він повинен її відкликати. Нам потрібно праці і співпраці, а не диктатури.

На тому були вичерпані всі зголошені дискутанти, що проголосив заступник предсідника Конвенції Василь Дідюк, який рівночасно подякував за парляментарний підхід усіх дискутантів до всіх порушених проблем. Він заповів, що тепер приступає Конвенція до відповідей членів Головного Уряду, які будуть відповідати в такому ж порядку, як вони звітували.

При цьому п. Дідюк відмітив, що коли б у відповідях були заторкнені справи, які вимагали б ще додаткових відповідей тих членів Головного Уряду, які вже відповідали, то їм буде уділений голос додатково. Він попросив першим до відповіді головного предсідника Йосипа Лисогора. На внесення одного із делеґатів, чи можна обмежити час відповідей, делеґати і предсідник Конвенції висловилися проти таких обмежень. Тоді предсідник виянив, що можна тільки просити членів Головного Уряду, щоб вони старалися відповідати коротко. Два делеґати піднесли питання, в якому порядку мали б члени Головного Уряду відповідати, дискутуючи коротки над тим, че не краще буде допустити до відповідей спершу головних урядовців — тобто радних, опісля Контрольну Комісію, а вкінці Екзекутиву. Делеґат, який порушив цю справу, погодився не ставити такого внеску і цим самим залишився порядок відповідей такий, як і порядок звітування членів Головного Уряду.

ВІДПОВІДЬ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА Й. ЛИСОГОРА

Головний предсідник Й. Лисогір у відповідь дискутантам виянив: Я буду підходити до багатьох справ загально, тому що я не був приявний тут впродовж цілої дискусії. Як мені здається, Ви більше інтересуєтесь нашими внутрішніми справами, тобто деякими справами в нашій Екзекутиві. Ви хочете знати, чому немає в нас координації, на чому, як видно, лежить ціла справа. Ніхто тут урядові не закинув, що ми зробили щось злого з фінансового боку чи ведення організації з дня на день. Є закиди, що не було кооперації — координації, бо один не знав, де другий перебуває і що між ними є якесь непорозуміння. Також тепер і Контрольна Комісія зайняла становище, яке є неясне. Її звіт, як і всі звіти, був друкований, і вся наша дискусія повинна була відноситися до тих звітів, що були друковані. Хіба було б сталося щось в часі між 31-им грудня минулого року і сьогоднішнім днем, що конечно було потрібним тут на Конвенції представити для добра організації. На жаль, воно так не було.

Я думаю, і про те можете пересвідчитися з тасьми і записаних протоколів секретарями, що я тримався того, що було написане у моєму звіті. Я покликався на ті факти, що були там друковані і їх пояснював, яка наша тенденція, що ми зробили, та що є добре, а що є зле. На жаль, другі так не поступали. Це був наш заступник головного предсідника і наша Контрольна Комісія. Тому я мушу повернутися і почати від самого початку, чому воно так є, тобто чому є в нас непорозуміння в Екзекутиві і що я якийсь „диктатор", бо можливо, що є якась причина цієї диктатури. Ви мені платите $13,000 річно плюс $1,000 на видатки, щоб я вів цю організацію так, як я думаю найкраще для неї. Я не є, як хтось би казав, „раббер стемп" і я форсую справи так, як я думаю, що вони є добрі. Я не кажу, що я не стаю декому на пальці, або на нагінки, бо часом треба так робити, а я признаюся, що часом мені це навіть приємно, коли треба підганяти деяких людей, щоб ми більше зробили для своєї справи, для своєї організації і для нашого народу. Ви не бачите нічого в моєму звіті про те, що не було кооперації, що не було координації, що були деякі непорозуміння. Є там закиди, що я незадоволений деякими ділянками, але від мене не вийшло ані в моїм звіті, ані в моїх виступах перед різними округами, що щось в Екзекутиві не є в порядку. Ви можете взяти всякі уряди, які б вони не були, хіба за виїмком деяких релігійних, і побачите що непорозуміння бувають всюди. Тут у цім самім Шикаґо, ми маємо найгіршу ситуацію в союзовому Окружному Комітеті з цілої нашої організації. Тут не було співпраці - кооперації і не було координації через довгі літа. З якої причини так було, я не буду доходити до того, бо я думаю, що Ви менше-більше це знаєте. Але факт є, що на чолі в цій справі був наш віцепрезидент, який був довгий час контролером і який з нашим головним урядником, який є найдовший час урядником і є заслужений, з паном Шпікулою, не може зійтися і не може погодитися та розв'язати своїх справ. Ми фактично не мали тут в Шикаґо Окружного Комітету, який репрезентував би у цілості всіх наших членів. Спитаєте, чому ми в Екзекутиві не зробили щось у цій справі. Я Вам признаюся, що я не є ворогом непорозуміння, або конфліктів в тому сенсі, що там є рух. Це непорозуміння привело до ривалізації, а не псувало нам терену, воно привело до заохочення різних груп, щоб вони організували більше членів. І Шикаґо робило добрий поступ у тому сенсі. Прийшло до того, на приклад, що ми в одному місті — Палатайн зорганізували аж два Відділи. Один і другий зорганізували щось по 50 чи 60 членів. Б'ються як пси з котами, нарікають одні на других, але факт є, що УНСоюз скористав понад 100 членів. Чи я маю нарікати на те? Я не можу, бо ми користаємо з того. Щоправда, там попрацювали організатори В. Гірняк і М. Ольшанський і їм належиться за це кредит, але я не є проти такого непорозуміння, яке дає користь Союзові . . .

Відповідаючи на заміт заст. гол. предсідника інж. Ст. Куропася, що головний предсідник і головний секретар порозуміваються листами, п. Й. Лисогір заявив, що він справді писав листа до гол. секретаря, але писав його зі Союзівки в наглій справі та виянив цю справу, як і деякі інші критичні завваги в звіті заступника головного предсідника та голови Контрольної Комісії д-ра Володимира Ґалана і продовжував:

Є закид, що в Екзекутиві немає гармонії, є непорозуміння, та що головний секретар не знає, які ми робимо інвестиції. Коли ми його нераз кликали на наради в цих справах, він нам сказав, щоб ми робили це самі з паном Слободяном, бо „ви є фінансові експерти, а я не маю часу". Він казав нам, що він годиться з тим, що ми в цих справах зробимо. І ми рішали вдвійку малі морґеджі на 10 чи 12 тисяч долярів, але при більших морґеджах ми все радилися з д-ром Падохом. Так само є з допомогою. Він казав, що має м'яке серце, та щоб ми допомоги вирішали самі. Ми не можемо його тиснути, як він сам не хоче і годиться, що ми це можемо зробити самі.

Наш віцепрезидент твердить, що фінансовий ріст поступає сам і не треба цим гризтися. Він каже, що мільйони в банку самі дають проценти. Тут я хочу звернути увагу, що коли б ми мали більше таких морґеджів, як маємо власне тут на дім УНСоюзу в Шикаґо, що вже 15 місяців залягає з вплатами на амортизацію, то ми мусіли б дуже журитися нашими інвестиціями. Ми дали також морґедж на другий дім УНСоюзу в Шикаґо. Ми вже чули на те нарікання. Ми вважали, що це пропозиція з певністю сплат 50 на 50, але це союзовий дім і віримо, що ці гроші ми одержимо. Ми хочемо допомагати тим, що свою роботу добре роблять. В несоюзових справах ми вимагаємо, хочемо мати, певність на 100 процент, коли йде про морґеджі. Факт є, що натиски є часом на нас великі і ми мусимо дати морґедж і допомогу. Але вірю, що пан Пуцило полагодить цю справу.

Казав нам віцепрезидент, що нам треба предсідника-тата, що ми мусимо мати „бек бон" — хребет. Я думаю, що власне, як би я не мав „бек бон" і не форсував справ, то, можливо, що не було б на мене таких нарікань. Але це не було б добре для нашої установи. Так як тепер є, то можете ствердити, що всі перевірки, стейтові і Ернст і Ернст звітують з контролі, що в нас усе в найкращому порядку. Це фахові СІ ПІ ЕЙ і вони знають це діло. Може й були часом малі похибки, але вони незначні. Коли фахові контролери кажуть, що все в порядку, то й наша Контрольна Комісія повинна це сказати., бо ж фахові контролери знають багато більше, як наша Контрольна Комісія. У звіті д-ра Ґалана є чейже багато таблиць і даних, які він не зробив, али ми в канцелярії, та Ернст і Ернст. Вони ствердили декуди якісь малі похибки, але те все були дрібниці, які ми скоро полагодили. Я, наприклад, вважаю, що Волтер Сохан є знаменитий працівник і як би ми то рахували на проценти, то він виконує свою працю, що він корисний на 110 процент. Але і він часом робить похибки. Те саме у „Свободі" Люба Лапичак, яка всі ці справи має в пальцях. Коли йде про батька, яким я повинен бути, то Вам скажу, що я навчений моїм батьком певних засад, засад в житті, від яких я не можу відступити. Він мені багато разів давав таку науку, що мені було прикро, так само часом і я мушу поступати так, щоб це було корисно для нашої установи.

В одній справі наш заступник головного предсідника має причину нарікати і мені прикро, що так сталося. Ми їхали до Вашингтону — ціла Екзекутива і навіть п. Зорич з Канади. Д-р Ґалан приїхав на цю зустріч у Стейт Департаменті аж з Арізони. Але тиждень перед тим наш головний секретар був у Шикаґо і чомусь віцепрезидента не повідомив, що ми вибираємося, хоч він, як секретар, мав це зробити. Але, я признаюся, що і я повинен був того допильнувати, або сам це зробити, тому мушу вважати, що в тому була й моя вина і його за це перепросити.

Головний контролер П. Пуцило критикує нас за цензуру.. Ми вже від давна ведемо таку політику, що коли в звітах є щось, що може бути шкідливе для нашої установи, то ми того не публікуємо. Я теж є проти цензури і не раз також з цим не погоджуюся, але такі в нас звичаї і коли ми переконані, що щось може пошкодити нашій організації, то ми це оминаємо.

Ви знаєте, що пан Пуцило був дуже за тим, щоб ми мали публічних книговодів (СІ ПІ ЕЙ), щоб вони все докладно в нас перевіряли. Це коштує нам по $5.000 річно. Це добре мати таку перевірку, але ми друкуємо кожного місяця наші фінансові звіти, де подані всі суми, що їх вплатили Відділи. І це може кожний Відділ перевірити, чи ми ведемо їх розчислення в порядку, як теж все, звідки наші гроші надходять і на що вони видані. А при кінці року ми ще даємо про все загальний звіт, то може і ці контролі є надто коштовні і не конечні. Хоч я не є проти них, бо може нам ліпше мати від них, що все є в нас у належному порядку. Але ми маємо також наші стейтові контролі, як, на приклад, саме тепер є в нас фахові стейтові контролери, які будуть в нас сидіти декілька місяців. Можу з певністю ствердити, що наша установа є в доброму стані, що стверджують всі ці контролери.

Д-р Ґалан порушив справу договору - контракту про другий том Енциклопедії з проф. Кубійовичем. Ми такого контракту з ним не підписували. Ми тільки виробили з ним зараз по закінченні першого тому бюджет видатків на працю над другим томом. Тоді ми згодилися з ним на $10,000. а потім він повідомив нас, що це не вистарчить на ці видатки і ми тоді узгіднили справу з паном інж. Куропасем і панею Герман та погодилися збільшити суму на $11,600. Це ми йому обіцяли, але з виплатою ми ще чекаємо, бо й чекаємо на матеріяли, які він нам обіцяв прислати на означений час. Тоді, коли ми про це переговорювали, наш д-р Падох був на „Союзівці". Це може ще виянити редактор Драган. Тому ми говорили про це в канцелярії з паном Слободяном і паном Драганом. Копію листа в цій справі наш редактор Драган дав був д-рові Падохові і головний секретар мав її, він повинен був її мати.

Д-р Ґалан замотався у справі Енциклопедії і то принесло нам трохи шкоди. Він вимагав, щоб матеріяли до Енциклопедії хтось цензурував, а ми вважаємо, що це вистачає, коли їх приготовляють та перевіряють наші науковці найвищої установи НТШ. Ця справа припинила нам працю над виданням другого тому. Редактор Драган має листа в цій справі від проф. Кубійовича, в якому він покликається на закиди д-ра Ґалана, як контролера УНСоюзу, і нарікає дуже гостро на те, що він хотів, щоб матеріяли контролювала якась окрема комісія. Я вважаю, що НТШ є найвищою українською науковою установою і я не мав би відваги і не пробував би їх цензурувати.

Справа приміщення Головної Канцелярії є дуже пекучою для нас. Ми не можемо переноситися до Ню Йорку, бо це було б дуже коштовне і не знаємо, чи Ви схотіли б зробити такий великий видаток. В нашому Джерзі Сити є Ексчейндж Плейс, де переводиться його перебудову — „рідевелопмент", і там мають будувати нові банкові будинки. Це близько Ню Йорку і є дуже добрий доїзд із Ню Йорку і околиць Ню Джерзі. Ми вже ведемо один рік розмови з банком, який буде будувати будинок для себе. І ми могли б збудувати свій будинок на площі 40.000 квадратових стіп, може на 10 чи 12 поверхів, з чого ми могли б цьому банкові винаймати цілий ряд поверхів. Тоді наші інвестиції вернулися б, коли ми з цим банком виробили „ліз" на 10 років. З Ню Йорку делеґати кажуть нам: ідіть до Ню Йорку і збудуйте там і залю й інші приміщення. Але коли б ми це зробили, це було б лише для Ню Йорку, а ми вже маємо подібні нарікання на „Союзівку". Що скажуть тоді інші міста, які також хочуть мати такі будинки зі залями і т. п. Старші союзові діячі нам кажуть, що в Ню Йорку нас будуть напевно відвідувати різні люди та й будуть нам перешкоджати у праці. Кошт такого будинку виносив би мільйон, або і більше, а 4 проценти лише тих грошей дали б річно по $40,000. Саме удержання такого будинку коштувало б нам близько $100,000. Тоді можуть втратити наші члени деякі користі, як на приклад високі дивіденди для старших членів. В нашому будинку ми не дусимося, ми не згинемо і можемо навіть працювати дальше ще якийсь короткий час. Не буде вигідно, але ніхто не буде дуже стиснений. Наші приміщення мають тепер податки по $9,000 річно, а за вдержування цього будинку ми ще видаємо 15 до 16 тисяч долярів. А коли б ми збудували цей будинок за $1,000,000 чи $1,200,000, то нам коштувало б це втрачених процентів від грошей по $40,000 чи $50,000 річно, а до того прийдуть податки не менше $30,000 до $35,000, та обслуга ще на більшу суму, так, що нас новий будинок коштуватиме річно коло 200,000 долярів, а тепер коштує $15,000 річно. Ми мучимося в тому будинку, який маємо, але ми можемо давати більші користі нашим членам. Може то й недобре і може ми не повинні цього робити, але про це Ви маєте вирішити, а я подав Вам усі факти.

Контрольна Комісія порушила справи платень у Головній Канцелярії. Контрольна Комісія з д-ром Ґаланом на чолі знала всі роки про ці платні службовиків і вона вже звітувала перед Вами не на одній Конвенції. Від часу, коли я прийшов, ми постійно ці платні підвищували і я можу Вам тут сказати, і це працівники можуть Вам потвердити, що вони дістають більше, або стільки само, як дістають працівники в інших установах на таких самих працях. Бо я не можу вирішати справи так, як кажуть деякі члени Контрольної Комісії, які кажуть „підвищайте, підвищайте, бо робите кривду". Наші робітники дістають найменше $60.00. і ми не можемо робити відразу революції. Але в нас службовики мають постійну працю без „лей оф", мають платні хворобові дні й інші бенефіти і ми не є без серця. Ми дійшли до того вже, що на постійній праці в Головній Канцелярії службовики заробляють найменше по $1.75 на годину, а хочемо дійти до того, щоб кожний заробляв по $2.00 на годину, або більше. Нам корисно, щоб наші службовики були добре платні. Але це не значить, що відразу, як я прийшов, ми мали б робити революцію і змінити то, що було перед тим через довгі роки. Я порівняв скільки одержують подібні службовики по банках, чи у Колґейт в нашому сусідстві, і ми ствердили, що ми маємо ще нижчі платні, як в Ню Йорку, але в Ню Джерзі ми є на рівному поземі. Ми не є без серця і ми шануємо наших людей.

Наша організація є поважна і вона має пошану та дістає признання за наше діловодство. Наші банки і другі організації, з якими ми маємо до діла, такі як „Голсі Стюарі" і „Меррілл Линч", нас шанують. Ми маємо теж признання від нашого Братського Конґресу, що Ви чули тут від п. Фаррела. Я думаю, що це повинно нас зобов'язувати. Інші нас шанують, шануймо ж і самі себе. Вважаймо, що ми говоримо і що ми пишемо, бо все це є дуже важне. Я є у комісії, яку визначив президент Джансон, Нешенел Коммітті фор Комюніти Рілейшенс. На цій конференції був я разом з представниками великих фірм та установ, як ЮС Стіл, Вульворт Ко, і інші корпорації, та різних братських організацій. Він мене назначив, не тому, що я є Лисогір, але тому, що я є голова Українського Народного Союзу, бо він знає, що представників таких етнічних груп, як ми і поляки, треба втягнути. Ми маємо признання і пошану і ми все повинні вважати на те, що ми говоримо, що ми робимо, та що пишемо. Хочу тут теж звернути Вам увагу, що в моїм звіті не було одного слова критики, так само в моїм слові. Щойно тепер я мусів про такі справи говорити перший раз, хоч Конвенція вже триває від неділі. Дякую.

Предсідник Конвенції Василь Дідюк подякував головному предсідникові за слово і поінформував делеґатів, що цю залю нарад мали б вони залишити о год. 3.00 по полудні, бо в ній почнуть приготовляти все до бенкету. Отже заходить питання, чи мали б тепер делеґати зробити малу перерву в нарадах, чи може краще продовжувати наради до 3.00 години без перерви. Делеґат 471 Відділу Павло Дубас подав внесок продовжувати наради, його піддержав делеґат 243 Відділу Лука Білик, а делеґати цю пропозицію одобрили. Тоді предсідник порадив делеґатам, які мусять вийти на дві три хвилини, спокійно вийти, та прийти назад, а наради будуть продовжуватися.

Тоді предсідник Конвенції попросив до слова заступника головного предсідника інж. Степана Куропася.

Інж. Степан Куропась звернувся до предсідника Конвенції, що на залі є мало делеґатів і він не хотів би говорити до залі наполовину порожньої. Внаслідок цього предсідник Конвенції таки вирішив зробити одногодинну перерву від год. 1.30 починаючи. Він заповів, що наступна — шоста сесія почнеться о год. 2.30 в цій же залі.

ШОСТА СЕСІЯ

Шосту сесію 26-ої Конвенції відкрив о год. 2.30 її заст. предсідника Василь Дідюк і попросив до слова заступника головного предсідника інж. Степана Куропася.

ВІДПОВІДІ ЗАСТ. ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА ІНЖ. С. КУРОПАСЯ

Я приготовляв свої відповіді тільки пів години, а наш головний предсідник мав час пів дня. Член Головного Уряду Іван Одежинський подав рецепту, щоб замкнути мене з головним предсідником на годину, щоб ми погодилися. Може, як би нас замкнули на 24 години, ми запили б і брудершафт. Як нам казав тут Владика Мстислав, є приятелі і є друзі, а між одним і другим є різниця. Ми з головним предсідником є теж приятелями, але не друзями.

Я не є вдоволений з діяльности УНСоюзу і я є проти того, щоб ми себе у звітах лише хвалили. На приклад, інвестиції в банку вже дають 4 і пів процента, а ми маємо з усіх наших інвестицій тільки 4.08 процента. Я знаю, що УНСоюз тепер не може і не збирається купувати своїх будинків на інвестиції, своїх „ріел естейт". Але можна б вивчити краще справи інвестицій і тоді робити кращі інвестиції. Наш головний предсідник є постійно в Головній Канцелярії (чи повинен би там все бути) і він цим може зайнятися, а я є там в Головній Канцелярії на рік всього чотири - п'ять днів. Він повинен це знати. Ми не маємо фінансової політики і не маємо фахових людей, які дбали б про справи корисних і доходових інвестицій. Це можна навчитися, бо можна піти до школи і можна взяти собі на це підручники. Це, що ми фінансово ростемо, так як тепер, це не заслуга Уряду, бо це 480 Відділів збирають вкладки і присилають нам гроші. Гроші йдуть самі і все, що треба робити, то вносити їх до банку.

Другий делеґат, мій добрий приятель п. Смук, запитав, чому я цих справ не проголосив раніше, а прийшов з ними аж на Конвенцію. Я думаю власне, що такі речі належать до Конвенції, а зрештою, де я мав це проголосити? На радіо? Чи може в „Свободі"? Їх „Свобода" і так би не помістила. Бо, так як є сказано, я є кореспондентом „Свободи" вже 30 років, а навіть редактор мене підносить до „декана кореспондентів", але я є певний того, що він би мені того не помістив. А зрештою, я ніколи не відважувався б такі речі проголошувати у „Свободі" перед Конвенцією „урбі ет урбі". Це є до публікування на Конвенції. Тут якраз є на це місце.

Було питання, чому заступник головного предсідника анґажує УНС в культурних зв'язках. Значить він так вже твердить, а не питає „чи Ви анґажуєте". Не знаю, де він це вичитав, бо я про те писав у „Свободі". Я був на Україні і я не кажу, що я герой, як це тут мені закидав пан Марко. На Україні я був і він знає, які я там мав клопоти. Це не є геройство, але і треба мати певну відвагу поїхати на Україну до большевиків і з ними говорити. Це не така легка справа. Я не хотів, щоб мені те сталося, що одному американцеві, який перейшов границю з Норвеґії, а як його арештували, большевики кажуть, що він їхав потягом, перерізав собі жили і поповнив самогубство. Треба мати відвагу, але бути героєм, пощо? Щоби потім в Америці треба робити протестаційні віча: рятувати Куропася, бо його там затримали. Тоді доперва мали б ми ще двох героїв. Коли ж іде про „Культурні зв'язки", то ми жадних зв'язків, українці з большовицькими емісарями не маємо. Америка їх має, а не ми. Ми зустрілися тут тільки з групою, яку назвали „бриґадою". Але це не була велика бриґада, лише група 15 людей і цю групу вела жінка. Наші українці в Америці, які проголосили війну Москві, втікають від неї. Бояться з ними говорити. А як вони представляють собі війну? Я розумію війну так, що як ми її виповіли, то треба іти і розбивати большевицькі брехні. Не хвалити їх, але бити. Як я був на Україні і бачив, як там є, то я маю арґументи і можу прямо сказати: „Пані (до пані Колосової), Ви говорите прямо неправду, бо я там був і все бачив. Тому не говоріть тут дурниць".

Пан Харів питав мене, чому журнал Конвенційного Комітету має недотягнення. Певно, що має. В кожній „Свободі" Ви маєте чортики, але редактор за це не винен, хоч і за це все „випиває", бо кого будемо винуватити? А то складач, який за те дістав гроші, поробив похибки. Не то що, але навіть є пропущене ім'я інж. Бережана, який є касиром Конвенційного Комітету. Може він ще про це не знає, але я боявся, що він кожної хвилини може до мене з цим звернутися. Але це все через недогляд, а найліпше всю вину звалити на „Свободу", що то вона винна.

Пан Баранюк питався, чи я їхав на Україну з рамени УНСоюзу на прогульку. УНСоюз нікого на прогульку не висилає, а спеціяльно на Україну, бо то небезпечна річ. Навіть хворих десь в гори, чи навіть українських інвалідів, навіть того не робить. Хіба Ви тут це тепер запропонуєте і вирішите, щоб висилати наших заслужених людей на відпочинок.

Потому він питав мене, чому не було координації в Екзекутиві. Я думаю, що тут Вам вже говорив пан предсідник, чому не було. Як собі пригадую, пан предсідник і головний секретар, як тільки їх вибрали, були на „гані мун" цілий рік. Разом працювали, разом ходили, все було в порядку. Щойно потім я довідався, що „гані мун" скінчився, як це й буває в житті. А я був з-боку, тисячу миль від них в Шикаґо.

Питав мене пан Цюпа, чи, коли я кажу, що праця не пішла вперед, не роблю я кривди секретарям. Я знаю, що 80 процент нових членів приєднали секретарі Відділів, а лише 20 процентів організатори. Це що ми здобули, це частина муравлиної праці секретарів, бо ми не маємо аґентів, щоб за людьми ходили. Ввесь тягар праці лежить на наших секретарях, але хтось це й мусить робити. Я не думаю, що я зробив кривду секретарям, коли сказав, що праця УНСоюзу незадовільна. Вона не може бути задовільна, коли той відділовий секретар, коли прийде з праці, не має часу ходити, а час іде і люди чекають та за той час беруть асекурацію в когось іншого. І це треба направити. А тим, що це має зробити, є Головна Екзекутива, ці три урядовці, які сидять в Головній Канцелярії і мають за це платні. А ми з панею Герман навіть не маємо одного доляра на рік, то й не можемо відповідати за цю систему, яка, як мені здається, була незадовільна. Правда, гроші дають гроші. І коли ми не газардуємо, тобто інвестуємо їх розважно, то маємо прибуток. Але нам тут ходить про людський капітал. Певно, коли хтось має грамоту на $ 500, то його можна намовити ще на тисячу. Але нам ходить теж про нові особи, нових членів, нових молодих і тих, що народжуються. Після мене наш УНСоюз за чотири роки віддалив молодих людей. УНСоюз повинен мати, але не має молодечої політики.

Питав мене пан Чучкевич, чи мої звіти на місці і чи тут місце на такі справи перед Конвенцією. Так, я думаю, що так. Тут саме є місце на них перед нашою союзовою елітою. Скорше ми не могли того проголосити, як це я вже казав, а пізніше, по Конвенції, це вже не мало б вартости.

Пан Сачко питає мене, чи критикуючи, не показую я часом пальцем на себе. Я є у Головній Канцелярії, як вже згадав раніше, тільки 4 дні на рік. Отже я не є і не маю змоги, ані нахилу до диктатури. В мене навіть не було часу на співпрацю і на те, щоб посваритися. Але, як ті панове сиділи в Головній Канцелярії вже довше, то вони вже мали час і нагоду посваритися. Пан Сачко каже, що нам не потрібно диктатора. Я з ним годжуся. Нам треба громадської співпраці без жадних людей, які виростають на маленьких диктаторів.

Коли йде про наш Дім УНСоюзу, який ми купили, то наш Відділ має 900 членів і вони складають до Відділу по 10 центів. Дім не платить морґеджу. Але цей дім є домом УНСоюзу, до якого УНСоюз має зобов'язання. Це майно записане на УНСоюз, отже УНСоюз не має страху, що понесе втрату. У 194 Відділі вже майже майже все наладнане. Але добре, що головний предсідник це сказав д-рові Падохові, щоб знали, що він не боїться навіть головного секретаря і йому сказав, що то Відділ був позаду з гішими. Коли йде про ці морґеджі, то треба згадати, що народний дім з Ню Йорку також залягає, хоч має доходи і бару. Але там парцеля має таку вартість, що немає нам страху. Так само із домом пана Пуцила.

Головний предсідник, який давав відповідь на запитання, повинен був зачепити головну справу, а саме похід УНСоюзу до 100.000 членів. Як той похід має виглядати, хто його має організувати і для цього треба було перед Конвенцією Екзекутиві зійтися і приготовити відповідні резолюції. Але пан предсідник думає, що він все знає, жадних резолюцій нема і він з нами про такі пляни не говорив. А тепер забере нам дуже багато часу такі резолюції склеїти, бо за годину - дві не можна нічого доброго зробити.

Справа молоді в нас нерозв'язана. Нам треба молодих людей, які вже тут студіюють, і їх треба притягнути до праці для УНСоюзу. Ми ще можемо бути щасливі, що батьки виховали своїх дітей, які є тепер секретарями Відділів УНСоюзу. А молоді люди, які мають вже 50 років, повинні вже раз зрозуміти, що вони не є молодь, без огляду на те, де вони народжені. Нам треба молоді вже навіть із нової іміґрації, яка тут вчилася і студіювала. Їх треба для УНСоюзу якось дістати.

Справа „Українського Тижневика" також досі не є розв'язана. Правда, „Укр. Тижневик" виходить і там є маса дуже гарного матеріялу. Як би ці матеріяли були зібрані в якийсь місячний журнал, то було б багато краще і корисніше. Але ніхто не подумав про те, щоб почати вже видавати місячний журнал із добірним матеріялом, або двотижневик. Так як є, то „Веселка" є більше почитна, як „Український Тижневик". То треба признати. Від Вас залежить, щоби Ви тут рішили, так як наша „Свобода" пише, що народ рішає. Є засадничі непорозуміння, бо ми мусимо дбати за українськість Українського Народного Союзу так довго, як нам стане духа. Те саме говорив нам тут навіть мейор нашого міста, який є ірляндцем, а йому то лежить на серці. То Вам все говорить президент і хтось про це мусить дбати. А рівночасно треба не відганяти тих молодих людей, а притягати їх тут. І головний предсідник мусить бути батьком для тих людей.

Предсідник Конвенції Іван Флис подякував заступникові гол. предсідника інж. С. Куропасеві за відповіді та попросив до слова заступницю гол. предсідника паню Анну Герман.

ВІДПОВІДЬ ЗАСТ. ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА АННИ ГЕРМАН

Тут один делеґат питався, чому ми не говоримо по-українськи. Я хочу йому сказати, що я можу говорити по-українськи, я пишу і я читаю по-українськи. Але мені скорше іде по-англійськи. Дякую.

Після цього до слова попросив предсідник Конвенції Іван Флис головного секретаря.

ВІДПОВІДЬ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ Д-РА Я. ПАДОХА

Я думаю, ща я маю в першу чергу обов'язок відповісти на речеві питання від Вас, делеґатів, секретарів і моїх десятилітніх співробітників. Полеміку залишу на пізніше. Буду старатися давати короткі відповіді, бо за три чверті години ми маємо опустити залю, в якій відбудеться вечером бенкет.

Було питання, чому приходять спізнено розмети та спізнено поладнуємо справи грамот. Про причини спізнень розметів я вже згадував у своєму звіті. Я дораджував прийняти засаду, щоб ми замкнули час приймання аплікацій до 25-го кожного місяця, тоді я, чи той хтось, хто прийшов би по мені, ґарантую Вам, зможе дати Вам у перших двох тижнях готові місячні рахунки і грамоти. Коли дальше прийматимемо до кінця місяця то будемо просити Вас присилати нам аплікації скоріше Але, коли ми шануємо і дякуємо тим, які присилають нам аплікації, і коли хтось пришле день, чи два пізніше ту десяту аплікацію місяця, я дуже вагався, чи можемо цьому будівничому УНСоюзу, якому віддаємо таку честь, не прийняти його аплікацій за минулий місяць. Але, за Вашою згодою, від цього місяця може бути інакше. Щодо спізнення поладнання грамот, мушу признати, що ми маємо замало службовиків в канцелярії. Друга причина в тому, що ми на кожну працю маємо докладно розрахований час, бо ці самі особи роблять цілий ряд різних робіт, які треба зробити в порядку їх важности і пильности. Наприклад, виплачені грамоти ми потверджуємо в Головній Канцелярії два рази на місяць і тоді висилаємо їх до Відділів. Виплати грамот полагоджує вже фінансовий департамент.

Був запит про брак урядовців. На це є дві причини Одна — це брак місця в Головній Канцелярії, а друга — це низькі платні, тому й важко нам дістати нового службовика. Не маємо місця, де б можна примістити ще два бюрка для двох більше осіб. Сьогодні молоді люди дістають відразу на працях вищі платні. Спеціяльна трудність знайти секретарку, яка вміла б писати на українській машині, добре знала мову і можливо стенографію. Маю надію, що вневдовзі знайдемо таку секретарку і тоді, по восьми роках праці, матиму українську секретарку.

Було питання, чи маємо плян праці в організаційному ділі. Плян ми маємо, розсилаємо про цей плян обіжники, розділюємо квоти нових членів та держимо контакти з нашими постійними і обласними організаторами. Принайменше раз в рік посилаємо Округам пляни праці і принайменше раз в році стараємося відвідати Округу. Найважливіший плян праці устійнюємо з обласними організаторами, з якими обговорюємо, котрі Відділи треба получити, та які нові Відділи треба заснувати. Це від них пішло, що ми в останньому році примушуємо Вас знайти собі молодшого помічника і заступника секретаря, бо пересічний вік секретарів тепер близько 65 років. Маємо теж плян вишколу, бо, крім того, що ми мусимо бути громадською і національною організацією, ми мусимо обов'язково бути теж професійною бизнесовою — асекураційною організацією з огляду на конкуренцію комерційних компаній. Наша мрія, це обов'язковий вишкіл кожного секретаря і може прийде такий час, що ми заплатимо кошти секретарям, щоб вони всі брали участь у вишкільних курсах.

Питає д-р Роман Голіят, чому є така велика суспенза. Думаю, що в нас суспенза є невеличка. Коли ми мали 18.000 членів і коло 3.000 суспензи за чотири роки, то це є приблизно 16 відсотків. Знаємо, що у великих комерційних забезпеченевих підприємствах цей процент є звичайно 20. В минулому чотирорічці число суспенз було у нас менше, як у попередньому чотирорічі. Ми теж дбали, щоб члени не „кешували" непотрібно своїх грамот і цим нераз надокучували Вам, панове секретарі. Коло 30 процент бажаючих взяти грошові звороти ми зуміли переконати не робити цього.

Друге питання п. д-ра Голіята було про те, чому я не згадав у моййому звіті друкованому, поминув мойого асистента, приятеля і дуже доброго робітника п. Володимира Сохана Якщо Ви читаєте мої звіти, то побачите, що я в минулих роках робив це постійно. Тому, що інші відділи цього не робили, я думав, що буде краще цього року не поміщувати всіх прізвищ урядовців, але за те подякувати їм тут. Я подякував і здається мені, що Ви всі дуже голосно оплескували цю мою подяку нашим сімом урядовцям, які є тут на Конвенції. Подякував я їм і ще двом, чи трьом редакторам, а пану Соханові окремо. Я не знаю, як після тої моєї сердечної подяки моєму дуже відданому співробітникові ще можна ставити таке питання.

Було питання, чи час курсів на „Союзівці" є відповідний. Я думаю, що цей час є єдиний, коли ми не платимо ще звороту коштів за втрачений тиждень і дороги, то цей час курсів є найліпший. Бо тоді вже є тепло і в той час вже берете собі вакації. Знову ж в часі сезону на „Союзівці" ми не маємо на курс місця. А по вакаціях, у другій половині вересня, здається, вже ніхто б не приїхав.Коли б ми почали звертати кошти поїздки і втрати праці, тоді можна б плянувати курси і в інший час.

Було питання, чи реклама потрібна тільки в „Свободі", чи і поза „Свободою". Так, реклама всюди потрібна. Ми маємо плян проголошувати не лише у „Свободі", але і в канадійській пресі наші звіти і видавати там свого роду „Трибуну УНСоюзу". Ми даємо вже час-від-часу рекляму в канадійській пресі.

Було питання ред. Зінкевича, чому не було видано в останніх роках „Фактів про УНСоюз" в українській мові. Я думаю, і я про це інформував моїх співробітників, що я думаю, що „факти" в англійській мові не відповідають своїм змістом тим, якими хочемо вербувати до Союзу Україномовну громаду, тому треба написати окрему нову книжечку, а не тільки переложити англійську. Я не перекладаю в Союзі. Є до цього знаменита перекладачка пані Мільдред Мілянович і коли би йшло про переклад, то до двох чи трьох днів було б переложене і до тижня видруковане. Але написання нової книжечки вимагає часу, який треба знайти поза щоденними, численними заняттями в головній канцелярії. звичайно такі особливі заняття треба виконувати вдома. Значна частина книжечки вже здавна підготована й її треба тільки викінчити. Заки я це міг виконати прийшлося виготовити вступ до нашої нової книжечки вкладок (Рейт Бук), який я приготовив і який, на мій погляд, є практичніший для вжитку секретарів і організаторів, як „факти". Маємо великий давній наклад українських „Фактів" ще незужитий й вони разом із згаданою книжечкою вкладок й її вступом вповні заспокоюють наші потреби.

Д-р Данилюк заторкнув справу культурного фонду, що є моїм задушевним бажанням. Я думаю, що не за горами цей час, що зможемо з нашої резерви, бо маємо її сім і пів мільйона, що зможемо за дозволом влади створити відповідний культурний фонд і зробити те, що совєтський уряд робить в Києві, чи в Москві. Він дає Шевченківські премії за літературу, мистецтво, чи музику зрадникам українського народу. Може Батько Союз, зробіть те, чого не робить український уряд в совєтах, тобто даватиме ці премії на розбудову української культури вірним синам українського народу.

В дальшому гол. секретар відповів на різні завваги гол. предсідника.

Предсідник Конвенції Іван Флис подякував головному секретареві та попросив до слова головного касира, щоб він заповів делеґатам про порядок виплати дієт.

Головний касир Роман Слободян повідомив про те, що службовики-делеґати будуть роздавати при виході зі залі рахунки дієт, які делеґати мали б чимскорше виповнити і віддати, щоб можна було в четвер поробити всі обчислення, а в п'ятницю рано зробити виплату цих дієт. Хто їхав літаком, повинен так подати. Так само, як треба подати точно все, як хтось їхав поїздом, а потім ті, що будуть працювати над обчисленням, пороблять відповідні доповнення на цих рахунках. Ніхто не буде скривджений. „Я не скривдив Вас 17 Конвенцій і тепер постараюся, щоб так само було".

Після цього предсідник Конвенції В. Дідюк прочитав привітання, які наспіли на Конвенцію від наступних установ, організацій та осіб:

Головна Управа СУМА; Осередок СУМА ім. Павлушкова в Шикаґо; Осередок СУМА ім. Богуна в Шикаго; Мейнор Джуніор Коледж Сестер Василіянок; Американський Словінський Кат. Союз; Хворий делеґат Іван Зоднарук з Ванкувера, Б. К.; 37-ий Відділ УНСоюзу в Елизабеті, Н. Дж.; 36-ий Відділ Союзу Українок Америки в Шикаґо; Українська Ліга Молоді Північної Америки; Надгудсонська Округа УНСоюзу в Джерзі Ситі; Ліга Американців Українського Походження в Шикаґо; Центральна Управа ОДВУ, Ню Йорк; Головна Управа ОУА „Самопоміч", Ню Йорк; Союз Українок Америки, централя, Філядельфія; Товариство Бувших Вояків УПА у ЗДА; Прихильники АБН — Український Відділ; Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів; 12-ий Відділ Українського Золотого Хреста в Шикаґо; Дирекція Дому Відділів УНСоюзу в Шикаґо.

Також прочитав предсідник Конвенції Василь Дідюк нотатку-пригадку від делеґата Андрія Вовка, що він мав передати привіт Конвенції в поезії, але її не відчитали, бо такого привіту в поезії предсідник не міг знайти.

Предсідник Конвенції Іван Флис заповів, що вечером о год. 7.00 відбудеться в цій же залі Конвенційний Бенкет, а наступна сесія Конвенції відбудеться у Бал Таберін залі на 6-му поверсі о год. 10 рано. В цій самій залі Бал Таберін негайно по закінченню шостої сесії буде спільна знимка всіх делеґатів..

На цьому о год. 3.45 закінчено цю шосту сесію Конвенції.

СЬОМА СЕСІЯ

Сьому сесію 26-ої Конвенції відкрив предсідник Конвенції Іван Флис в четвер, 19-го травня о год. 10.15 ранку. Він заповів, що маємо кілька дуже наглих справ, які треба полаготити негайно цього ж ранку. Він закликав усіх делеґатів звернути негайно виповнені рахунки дієт головному касирові, або його помічникам. Другою справою, якої не можна відкладати, є устійнення висоти дієти, щоб головний касир мав час обчислити ці дієти, одержати з банку гроші та виплатити делеґатам.

СХВАЛЕННЯ ДІЄТИ

Предсідник Конвенції проголосив, щоб делеґати ставили внески на висоту дієти.

Володимир Борискевич, делеґат 94 Відділу подав внесок, щоб денна дієта виносила $45. Його піддержали: Петро Ліщак (230 В.) та Андрій Іванюк (106 В.).

Павло Пироганич, делеґат 283 Відділу подав внесок, щоб дієта виносила $ 55.00 денно. Його піддержав цілий ряд делеґатів піднесенням рук.

Тоді до слова зголосився головний касир Роман Слободян, який звернув увагу, що УНСоюз має на Конвенційному фонді лише $ 90.000, отже заходить проблема, що буде з бюджетом, який так часто рекомендують, що треба його ухвалити. В Ню Йорку дієта була висока, бо там коштували дорого готелі та харчі. Дораджує ухвалити таку саму дієту, яка була в Ню Йорку, тобто $ 35.00. Союз не може докладати до Конвенційного фонду більше, як $ 15 до $ 20 тисяч. Беручи до уваги наявні фонди, Конвенційний та Адміністраційний, радить не перевищувати суми дієти $ 35.00.

Григорій Тимчій, делеґат 347 Відділу, подав внесок устійнити дієту на $ 50.00 денно. Внесок прийняла заля оплесками, а на запитання хто піддержує цей внесок, делеґати піддержали його піднесенням рук.

Головний предсідник П. Лисогір, який зголосився до слова, дораджував делеґатам, щоб вони розважили ще цю справу серйозно. Кожних $ 5.00 більше денної дієти, це $ 12.000 більше видатку з нашої каси. Він вияснив, що на його думку $ 35.00 це замало, а $ 50.00 забагато, тому він оцінює, що дієта $ 40.00 відповідна до видатків делеґатів і спроможностей фондів УНСоюзу.

Предсідник Конвенції Іван Флис подав всі три внески під голосування.

Внесок — $ 45.00 одержав 90 голосів, внесок — $ 55.00 одержав 67 голосів, внесок — $ 50.00 одержав 184 голоси.

Цим самим делеґати вирішили більшістю голосів, що дієта виноситиме по $ 50.00 за шість днів 26-ої Конвенції.

Після цього предсідник Конвенції попросив до слова о. Омеляна Мицика, який проголосив делеґатам такий склад уконституованої вже Комісії Просьб і Скарг:

Д-р Олександер Соколишин — голова,
о. Омелян Мицик — перший заступник;
Степан Бабій — другий заступник;
д-р Атанас Слюсарчук — укр. секретар;
Василь Колодій — англ. секретар.

В тому місці попросив уділити йому слово проф. Роман Чучкевич, делеґат 346 Відділу, та заявив, що він буде піддержувати внесок уділення Головному Урядові УНСоюзу абсолюторії.

Після цього предсідник Конвенції Іван Флис попросив до слова головного касира Романа Слободяна, який подав наступні відповіді до голосів дискутантів:

ВІДПОВІДІ ГОЛ. КАСИРА Р. СЛОБОДЯНА

Коли англійський ґенерал Монтґомері передавав команду відтинком фронту в Африці одному американському ґенералові, він повчав його довго, що не треба робити. Тоді американський ґенерал звернувся до нього такими словами: Чи не могли б В мені коротше сказати, що я маю робити?

Ми, Пані і Панове, зібрані тут, є провідниками найкращої нашої української інституції. Про подробиці тут не потребую говорити, але згадаю Вам про важніші справи. Господарка УНСоюзу є добра і його інвестиції першої кляси, що потвердили асекураційні департаменти стейтів і фахівці фірми Ернст і Ернст

Коли мене запитувано тут, чому маю стільки готівки, то для порівняння Вам подам, що на $ 31,000,000 майна всього $ 203,000 готівки становить лише дуже малий процент, лише 0.66 процента. Рідко найдете другу установу, щоб мала такий процент готівки неінвестованої. Це також у порівнянні до готівки пів мільйона, що її ми мали на попередній Конвенції, виглядає переконуючо. За 4 роки ми інвестували близько $ 24,000,000, ми в тому часі мали обороту в канцелярії УНСоюзу, „Свободі" і „Союзівці" на великі суми, і тут треба ствердити чесність службовиків нашої установи, які при тих операціях грішми не привласнили собі ані одного цента. Сам оборот „Союзівки" за чотири роки був $1,005,000.

Хочу ствердити, що за чотири роки ми не збільшили людського капіталу. Ми збільшили суми забезпечення, ми збільшили число грамот, але ми направду не збільшили членів. Фактично активних членів є 69.000, але з того тільки приблизно 45.000 членів оплачують фонди. Тому і підчеркую, що в першу чергу треба збільшити людський капітал. Щоби ми могли дати молоді більше стипендій, щоб ми могли помогти рідному краєві, Конгресовому Комітетові і всім іншим нашим організаціям, в тому й молодечим, нам потрібно найменше дійсних 100.000 членів — осіб, які платять фонди з вкладками. Очевидно, що я не проти того, щоб наші люди збільшували своє забезпечення в УНСоюзі, бо вони непотрібно пішли до чужих установ, а в нас брали лише мінімальні суми забезпечення. Наші професійні люди, лікарі, інженери, бизнесмени і інші, тепер, коли ми забезпечуємо до $ 25.000, а то і $ 50.000, можуть в нас забезпечитися тепер, і повинні, на більші суми.

Інвестуємо гроші з надвишки готівки в так звані „шорт терм нотс" американської „трешурі" на 30 чи 40 днів.

Резерва на посмертних фондах, про яку мене питали і говорять про те, щоб її вживати на різні цілі, це не є адміністраційні гроші, щоб ми могли так свобідно ними користуватися. Ми можемо переносити 5 процент з посмертних фондів до адміністраційного. Коли я за останніх десять років не переносив тих 5 процентів річно з посмертного фонду на адміністраційний фонд, а потім переніс відразу їх в сумі $73,000, то стейт Ню Йорк вже мене запитував, та звертав увагу на те, що це має бути лише 5 процентів.

Наш бюджет невистачальний на наші потреби і вимоги. Ми, щоправда, в звітному році одержали $60.000 бонусів за уділення деяких морґеджів, але це ще не допомогло нам досить у наших потребах. Тому й треба вже перейти нам на один забезпеченевий фонд, як це вже запропоновано і на що вже одержано дозволи забезпеченевих департаментів стейтів.

Правда є, що ми маємо сім і пів мільйона надвишки резерви, але ми маємо з неї давати членам, в тому в першу чергу старшим, підвищену дивіденду. Ми виплатили останню дивіденду в сумі $364,000, а за чотири роки ми виплатили дивідендами понад один мільйон долярів. І, як бачите, це нам вільно. Нам вільно дати ці гроші у формі дивіденди членам. Але нам не вільно вживати незаконно цих фондів на інші цілі.- Тому я висловлююся за тим, щоб старшим членам дати ще більші дивіденди, спеціяльно тим, які є в УНСоюзі по 50 а то й 60 років. Їм треба дати в порозумінні із актуаріями та в порозумінні із стейтовою контролею, бо тільки тоді наша ухвала буде важна.

Що можело більше з цими грішми - надвишкою резерви зробити? Я признаю, що наш дім Головної Канцелярії є вже для нас невистачальний. Ми не маємо місця, щоб поставити в бюрах модерні машини. Я не є „олд фешенд", я іду з духом часу та є за проґресом. Кожного дня я слідкую за біржею, за інвестиціями, я читаю щоденно „Вол Стріт Джорнал".

Нам буде треба перейти з 3 процентової табелі на 2 і пів процентову табелю, бо і другі організації так поступають. То забере два мільйони долярів з нашої резерви. Нам потрібно збудувати новий дім на приміщення Головної Канцелярії, коштом не менше півтора мільйона долярів. Питання, де його будувати? Чи в Ню Йорку поміж хмародерами, чи може десь в такому місці, де би такий дім за півтора мільйона долярів був дійсно репрезентативний. З Ню Йорку вже навіть Вол Стріт втікає. Є вже ухвала, що він має перенестися до Нюарку, або перейде він до Джерзі Ситі, в наші околиці, де вже переводять велику перебудову міста. Я вважаю, що у великому стейті ми будемо малі, але в малому стейті ми будемо великі. Я не є проти Ню Йорку і це не є проблема може мого доїзду до Ню Йорку. Але Ню Йорк має великі проблеми із транспортом кожного дня понад двох мільйонів працюючих. Ню Йорк має велику злочинність, так що там небезпечно вечорами подорожувати чи перебувати на вулицях і має він також інші проблеми.

Я вдячний делеґатові з Клівленду, який вніс тепер вже пропозицію уділення довір'я урядові, бо перед тим він був трохи невдоволений тим, що УНСоюз не дав морґеджу на пластовий дім. Я сам не даю морґеджів. Але не можна забувати, що ми маємо багато морґеджів на народних домах і навіть на пластовому домі в Ню Йорку, а тепер маємо зголошення на близько один мільйон морґеджів лише на церкви, школи і народні доми.

Коли я говорив про потребу нового будинку для Головної Канцелярії і казав, що нам на це треба півтора мільйона долярів, то я думав, що в тому будинку будемо винаймати цілі поверхи на офіси, або на помешкання. Ми б, очевидно, мали морґедж на ціл нашім будинку, а на таку інвестицію мусимо мати дозвіл забезпеченевого департаменту, який дасть дозвіл на морґедж, коли ми будемо мати ґарантований дохід з цього будинку. Для модернізації наших бюр нам треба буде принайменше 47,000 долярів на нові машини IBM. Як ми хочемо побільшити наше членство, мусимо мати теж більше організаторів, і то професійних, яким за це треба буде заплатити. Цих два, чи три, що їх маємо тепер, це абсолютно замало. За останніх вісім років ми втратили 12.000 членів через суспензи, виплачені грамоти, грошові звороти і інші втрати. Це є дуже багато, а коли почислити, що за цих членів УНСоюз поплатив організаторські нагороди, то для Союзу це велика втрата.

Це одна із важних справ. Є теж багато других справ, які Екзекутивний Комітет повинен взяти під увагу. Це на приклад справа провірювання інвестицій. Питають, чому ми не інвестуємо в стаках. Ми маємо право інвестувати в стаках, однак не більше, як 10 процентів майна. Це важне тим більше, що стаки є ризиковні. Тому треба мати відповідних фінансистів до того. Для прикладу Вам згадаю, що одна канадійська корпорація саме недавно збанкротувала і потягнула за собою 61 мільйонів долярів втрат. Також в сусідньому від УНСоюзу Бейоні був випадок, що один підприємець продав банкам стаки на корпорації оливи. Показалося, що тої оливи не було там, де сподівалися, банки почали позивати, а місто домагається $340,000 податку.

Тут був закид, що тривало шість місяців виплатити одну посмертну запомогу. Так було, але це був член, якого прийнято хворого, отже ми мусіли в тому випадку перевести інвестиґацію, бо цього вимагають від нас забезпеченеві власті, коли це смертний випадок на протязі двох років від видачі грамоти.

Дивіденду сподіваємося колись платити навіть кожного місяця, тобто ми платили б на кожну грамоту дивіденду в річницю її видачі. Це було б ліпше, але воно вимагає зміни системи і впровадження нових машин. Ми теж думаємо, що колись буде можна впровадити замість виплачування дивіденди, зачислювання цієї суми дивіденди на збільшення суми забезпечення. Є багато речей, які можна змінити та уліпшити.

Хотів би я ще вияснити порушене питання, щоб вибирати заступника касира. Це мусів би бути досвідчений чоловік, тому краще залишити цю справу до полагодження Головному Урядові, а не вибирати такого заступника на Конвенції. Хто би не прийшов до нашого Фінансового Відділу Головної Канцелярії, то він працював би добре, бо ми маємо у відділі фахових і досвідчених службовиків. Ці особи ведуть фахово свої ділянки праці, морґеджів, відділових рахунків і інші. Вони працюють в нас вже довгі роки. Відносно секретарки для мене, я можу теж сказати, що мені треба секретарки. Але коли мені було треба, то я виплекав собі тих людей, отже то треба мати до людей підхід. Тут є делеґат з Джерзі Ситі, який може потвердити, що я кожного ранку несу, часом навіть у великому мішку, пошту до Головної Канцелярії. Праця не ганьбить і коли треба, то я це роблю. Другі, які придуть на це місце, можуть сказати, що це вони не повинні робити, що це повинні робити дженітори, але я так навчився і так роблю.

Тепер справа розмов і дискусій на тему, що між нами трьома немає кооперації. Я вже довгі роки працюю для УНСоюзу і я вже пережив шістьох президентів. Те саме є зі секретарями, я пережив вже 3 чи 4 секретарів і кількох касирів. Коли на попередній Конвенції мені закидали, що я вже маю 78 років, то вони помилялися, бо щойно на другу каденцію буду мати 78 років. Я не маю жадного диплому, але я працював над собою, я ходив на бизнес коледж у Філядельфії і я вчуся вже 45 років у тому ділі та раджуся людей, які знають ці справи і так без докторату являюся тут сьогодні перед Вами. Не беріть мені за зле. Може моя кореспонденція не така гарна. Не кажу про мої секретарки, які пишуть гарно, одна і друга. Я сам не мав нагоди навчитися писати дуже граматично. Того не треба нікому брати за зле.

Говорили тут про подорожі на Україну. Я був би сам також поїхав на Україну, але так склалося, що я через 10 років не мав вакацій, бо я вважав, що треба дати вакації моїм помічним силам наперед. А я працював і, Богу дякувати, здоровий.

Ще було декілька запитів до мене. Ці, що студіювали мої звіти, може вже завважили, що між українським а англійським звітами є різниця.

Різниця між стейтовим звітом англійською мовою, а адміністраційним звітом українською мовою за 1962-1965 р. є на суму $15,724.12. Причиною різниці є те, що український звіт подає всі розходи, коли звіт англійською мовою виказує нетто виплат по відтягненні слідуючих зворотів до адміністраційного фонду у таких позиціях: зворот доплати з конвенційного фонду до 25-ої Конвенції $14,883.94, обниження вартости бондів $16.70, зворот за лікарські бадання $376.50, і доплата звороту коштів відділовим секретарям $369.98. Разом $15,724.12.

Одна делеґатка запитувала мене, чому ми не виплачуємо однакової допомоги жінкам, як і мужчинам. Бачите, коли жінка хвора, вона є коло хати і вона всеодно робить якусь домашню роботу. Тому так робимо з виплатами допомог. Але, коли хто втратить частину тіла або зір, чи око, тоді ми виплачуємо однаково всім, чи то $100, чи $200, а член має навіть право до $1.000. Мужчинам платимо по $35.00 а навіть більше, бо він цей голова родини, який працює і утримує родину. Є багато домагань, щоб Союз платив за шпиталь. Певно, що ми могли б заплатити, але треба б тоді від членів брати бодай по $20.00 квартально на шпитальне забезпечення, а за тих 8 центів, що ми збираємо від члена, ми не можемо дати багато більше членам.

Тим часом, Пані і Панове, я Вам щиро і сердечно дякую за те, що мене вислухали, а більше будемо говорити опісля.

Михайло Борик, делеґат 406 Відділу, зголосився до слова у справі формальній і підніс питання, щоб головному касирові Романові Слободянові, так заслуженому довголітньому членові Екзекутиви, дати відразу абсолюторію.

Предсідник Конвенції звернув увагу делеґатові, що це тепер не є на порядку нарад, хоч слова признання пану Слободянові належаться, бо він є гарною і чесною людиною та одним із найкращих урядовців, яких колинебудь мав УНСоюз. Тому він думає, що делеґати будуть старатися задержати його для УНСоюзу, коли це буде можливе.

Після цього предсідник заповів приступлення до наступної точки нарад, а саме до Звідомлення Статутової Комісії яка має пропозиції статутових змін, важних для виборів, які підготовляє наша Виборча Комісія. Тому й перервано для звідомлення Статутової Комісії дальші відповіді членів Головного Уряду.

ЗВІДОМЛЕННЯ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ; ДИСКУСІЯ ТА УХВАЛИ

Голова Статутової Комісії д-р **Василь Палідвор** приступив до звітування з праці Статутової Комісії:

Згідно з вимогами статуту Екзекутивний Комітет покликав до Статутової Комісії таких делеґатів: проф. Івана Телюка, адв. Тому Дармопрая, проф. Тараса Шмаґалу, мґра Івана Геврика і мене, Василя Палідвора. Ми маємо

в цій Комісії двох правників: одного тут народженого адвоката Дармопрая, а другого мене, старокрайового. Хочу представити Вам цих членів Статутової Комісії: проф. Івана Телюка — заступника голови Комісії, мґра Івана Геврика — секретаря, Тараса Шмаґалу — секр. англ. мови і адвоката Тому Дармопрая — члена.

Моїм обов'язком є згадати, що, згідно з ухвалою попередньої 25-ої Канвенції 1962 року, була покликана до життя спеціяльна Статутова Комісія для приготування змін статуту. Ця спеціяльна Статутова Комісія складалася тоді з таких членів: адв. Івана Панчука — голови, проф. Івана Телюка, адв. Івана Романишина, Богдана Зорича, та моєї особи — Василя Палідвора. Ця Комісія відбула свої наради впродовж двох днів, 20-го і 21-го серпня 1965 року на „Союзівці" і поробила ряд рекомендацій, які були також взяті під увагу нащою Статутовою Комісією, визначеною вже з поміж делеґатів Конвенції. Ця наша конвенційна Статутова Комісія працювала вже тут в Шикаґо, починаючи від середи, 11-го травня. Про перебіг цих засідань подасть Вам звіт за хвилинку наш секретар.

Я хочу Вас просити тільки одно: Як звичайно в статуті є деякі зміни засадничі, а деякі зміни можуть бути тільки формального характеру. Тому, що перед нами вибори, в нашому проєкті звідомлення є наперед подані всі засадничі зміни, котрі повинні бути ухвалені перед тим, заки почнеться голосування. Тому я Вас попрошу, щоб Ви мали довір'я до цієї Комісії (а думаю, що таке довір'я Ви повинні мати), щоби про ті речі, які є радше дрібними змінами, рішали Ви скоро, без довгих дискусій. На наші засідання ми просили членів Екзекутиви, яких уваґи, коли ми, тобто Статутова Комісія, вважали слушними, брали теж під увагу.

Д-р Василь Палідвор, голова Статутової Комісії попросив після свого слова секретаря Комісії **мґра Івана Геврика**, який прочитав наступне:

Пане Предсіднику, Преподобні Отці, Шановні Делеґатки і Делеґати!

Мені незвичайно присмно буде прочитати Вам протокол із засідань нашої Статутової Комісії, яка була іменована Екзекутивою УНСоюзу, згідно з праґрафом ч. 16 статуту УНСоюзу.

Перше засідання Статутової Комісії відбулося 11-го травня о год. 6-ій вечором в готелі Шерман. Засідання відкрив головний предсідник Йосип Лисогір, привітав всіх членів Комісії та повідомив, що на місце раніше номінованої членки Статутової Комісії пані Геновефи Жеребняк, яка зрезиґнувала і не прибула на Конвенцію, Екзекутива наіменувала членом Комісії Тараса Шмаґалу, делеґата 251 Відділу. На внесок Івана Геврика Статутова Камісія уконституувалися так: д-р Василь Палідвор — голова, проф. Іван Телюк — заступник голови, проф. Тарас Шмаґала — секретар англомовний, Іван Геврик — український секретар, та Тома Дармопрай — член. На цьому засіданні намічено плян праці Статутової Комісії. Постановлено перейти цілий статут основно та запропонувати деякі зміни, чи поправки, беручи за підставу звідомлення Спеціяльної Статутової Комісії, яка була призначена Екзекутивою УНСоюзу, згідно з резолюцією 25-ої Конвенції УНСоюзу в 1962 році. Наша Статутова Комісія мала до розпорядження повний текст статуту УНСоюзу в англійській та українській мові та зміни і поправки статуту, також у двох мовах, які були затверджені 24-ою і 25-ою Конвенціями, як теж брала під увагу завваги головного предсідника Йосипа Лисогора щодо пропонованих змін. Засіданна Статутової Комісії велися в українській та англійській мовах. Англійський текст статуту був браний, як основа для пропонованих змін, тому що закони різних стейтів і провінцій, в яких УНСоюз веде свою діяльність, вимагають вживання і зголошення англійського тексту, який реґулює рішення згідно із законами і вимаганими роспорядками. Український текст, який існує для вигоди членства та з огляду на український характер установи,мусить відповідати англійському текстові.

Комісія спершу в основному переглянула статут УНСоюзу, коментарі і пропозиції та домагання Відділів та округ відносно статуту. Деякі з них узгіднено, а деякі, що потребують довшої перевірки, Статутова Комісія залишила Екзекутиві до опрацювання, як проєктів на наступну Конвенцію. У всіх засіданнях Статутової Комісії, які відбувалися в днях від 11-го травня до 17-го травня, тобто вівтірка, брав участь головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір. На пропозицію секретара Статутової Комісії Івана Геврика запрошено на наради над остаточним одобрення пропонованих змін статуту членів Екзекутивного Комітету, які в дану пору були присутні, а саме головного предсідника Йосипа Лисогора, заступника предсідника інж. Степана Куропася, головного секретаря Ярослава Падоха і головного касира Романа Слободяна, як теж директора Канадійської Канцелярії Богдана Зорича і головного редактора „Свободи" Антона Драгана. На тому спільнолу засіданні кожна секція та кожний артикул статуту і поправки були прочитані та спільно узгіднені. Згідно з цим Статутова Комісія пропонує ось такі зміни та поправки статуту для Вашого одобрення 25-ою Конвенцією для розбудови і росту Українського Народного Союзу:

На тому місці мґр **Іван Геврик** зложив подяку в імені членів голові Статутової Комісії д-рові Палідворові за його велику працю на приготовленими проєктами змін та поправок.

Д-р Василь Палідвор попросив опісля до прочитання протоколу засідань англійською мовою секретаря проф. **Тараса Шмаґалу**.

Безпосередньо після нього д-р Василь Палідвор приступив до перечитування в українській мові, а проф. Тарас Шмаґала в англійській мові наступних пропозицій поправок та змін:

Статітова Комісія поручає вживати одностайного слова „делеґат", радше чим слова „репрезентант".

Комісія поручає, щоб всюди слово „статут" було попереджене словом „право і", із вийнятком тих місць, де вимагається інакше,

Комісія поручає вживати всюди термінів „Відділ" і „Відділи" на місці раніше вживаних термінів „підвладний відділ", або „підвладні відділи".

Комісія поручає скасувати всі грошові кари, що їх накладають карні постанови статуту, як такі, що не мають більше практичного сенсу.

Стор. 12, § 5

В останньому рядку цього параґрафу в англійській мові замість слова „тгереоф" вставити слово „гереоф".

Стор. 13 § 6

У п'ятому рядку цього параґрафу викреслити слова „та члени", щоб замість речення „й урядовці та члени Головного Ураду" було там: „й Головні Урядовці Головного Уряду, вичислені в параґрафі 25, артикулу ІІ".

Стор. 13. § 7

Змінити цей параграф, як слідує:

„Згідно з відповідними вимогами закону звичайні Конвенції мають відбуватися раз на кожних чотири роки в місяці травні, в часі і місці, що їх визначить Головний Уряд на своєму річному засіданні. Про це треба повідомити Відділи найменше за чотири місяці перед устійненою датою".

Стор. 13. § 7

Змінити другий уступ цього параґрафу, як слідує:

„Більшість правильно вибраних і кваліфікованих делеґатів приявних на Конвенції мають становити кворум для переведення нарад, але менше число може відкладати наради із засідання на засідання".

В останньому рядку цього параграфу треба замінити слова „трийцять днів" словами „шістдесят днів".

Стор. 14 § 8

Змінити цей параґраф як слідує:

„Кожний правно існуючий Відділ УНСоюзу, що має 75 або більше членів, які платять в тому відділі вкладки до Братського Фонду УНСоюзу, управнений до заступництва і голосування в усіх справах, які будуть порушувані на Конвенції, а саме: Відділи, що мають від 75 до 149 членів включно вибирають одного делеґата з одним голосом; від 150 до 299 членів включно — двох делеґатів; 300 до 999 членів включно — трьох делеґатів; 1000 і більше членів — чотирьох делеґатів. Кожний делеґат управнений до одного голосу. Жадний Відділ не може бути управнений до більше, як чотирьох голосів".

„Відділ, який має менше ніж 75 членів, щоб здобути представництво на Конвенції, може об'єднатися з іншим Відділом, який також має менше ніж 75 членів, і коли обидва так об'єднані Відділи матимуть 75 або більше членів, тоді вони будуть управнені до вибору одного делеґата з одним голосом. Якщо ці Відділи не умовляться добровільно інакше, тоді Відділ з більшим числом членів буде управнений вибрати делеґата, а Відділ з меншим числом членів — заступника".

„Головний Екзекутивний Комітет, видаючи повідомлення про Конвенцію, повинен оголосити, для добра таких Відділів, список усіх тих Відділів, що мають менше ніж 75 членів, з іменами і адресами їхніх урядовців".

„Член може голосувати на конвенційного делеґата тільки один раз і тільки в тому Відділі, в якому платить вкладки до Братського Фонду УНСоюзу".

Стор. 15 §10

В шостому рядку цього параґрафу після слів „який він репрезентує"замість слів „і в якому платить вкладки на конвенційний, народний і допомоговий фонди" вставити слова „і в якому він платидь вкладки до Братського Фонду УНСоюзу".

Стор 15 § 11

Змінити цей параґраф, як слідує:

„Ніякий головний урядовець не може бути делеґатом якогонебудь Відділу, але він має право забирати голос і голосувати у всіх справах на Конвенції".

Стор. 16 § 12

В четвертому і п'ятому рядку цього параґрафу скреслити слова „більшістю голосів присутніх на тих зборах".

В рядках восьмому до тринадцятого викреслити наступне речення: „Коли є більше ніж два кандидати на одного делеґата, що має бути вибраний, тоді кандидат, що дістав найбільше число голосів, хоч би навіть менше, як становить більшість приявних на зборах членів, має бути вибраний делеґатом".

А дальше за цим вставити:

„ Найменування повинно відбутися зі залі і всі кандидати повинні бути представлені членам перед голосуванням.

Кандидат, чи кандидатка, який, чи які одержали найбільшу кількість голосів, повинні бути обрані на делеґатів. Безпосередньо чергові кандидати за кількістю одержаних голосів, які не одержали кваліфікації на делеґатів, мають бути заступниками делеґатів у кількості, яка рівнялася б кількости обраних делеґатів. Кожна однакова кількість голосів щодо заступників повинна бути розв'язана негайно ще одним голосуванням над відносними кандидатами. Кожний член має право на один голос на кожного делеґата, до якого Відділ є управнений. Не можна дозволяти на голосування в заступстві неприявного (проксі)".

Стор. 16 § 12

В тому параґрафі змінити другий уступ, як слідує:

„Якщо делеґат не зможе взяти участи в Конвенції, його місце займе заступник, який має брати участь в Конвенції до її кінця. Якщо Відділ має більше, як одного делеґата, місце перешкоджених займуть заступники по черзі найбільше одержаних голосів".

Стор. 20 § 18

Скреслити в 4-ому рядку слова „і скарг".

Скреслити в 7-ому і 8-ому рядку слова „а також Комісії просьб і скарг".

Стор. 22 § 25

Змінити перший уступ цього параґрафу, як слідує:

„1. Законодавство потрібне для управи Союзу, включаючи приймання, перегляд і відклики та доповнення статуту Союзу. Вона має також владу переводити всі інші дії, потрібні для осягнення цілей Союзу, як це дозволяють закони в стейтах, в яких діють Відділи УНСоюзу".

Стор. 23 § 26

Змінити цей параґраф, як слідує:

„Кожний повноправний член Союзу понад 25 років віку, що має кваліфікації на делеґата, як вище приписано, і що є громадянином ЗДА або Канади, може бути вибраний на якогобудь головного урядовця Союзу, з тим виймком, що ніяка особа не може бути вибрана на головного урядовця Союзу і не може така особа виконувати уряду, якщо вона вірить, пропаґує, вчить, або практикує, або є членом такої організації або групи, яка вірить, пропаґує, або вчить повалення силою, насильством, або підривними діями уряд країни, якої він є громадянином".

Всі ці зміни і поправки статуту прочитані в обох мовах були запропоновані Статутовою Комісією Конвенції і їх делеґати проголосували, кожну зміну і поправку зокрема, та затвердили більшістю голосів.

Над наступною зміною статуту, а саме на пропозицію збільшити склад Екзекутиви до семи членів, якими мали б бути: головний предсідник, перший заступник головного предсідника, другий заступник головного предсідника (жінка), третій заступник головного предсідника (з Канади), четвертий заступник головного предсідника, головний секретар, та головний касир, вив'язалася дискусія. Голова Статутової Комісії д-р Василь Палідвор вияснив, що в порозумінні з Екзекутивою є запропонований заступник головного предсідника з Канади, щоб використати великі можливості розвою УНСоюзу в Канаді та щоб Канада мала постійно свого представника в Екзекутиві. Важна тут зміна теж у тому, що всі ці заступники гол. предсідника є понумеровані. Заступник другий (замісць заступниця), має бути жінкою і вона має бути відповідальна за дбання про добро членок - жінок. Третій заступник з Канади має бути відповідальним за поширення УНСоюзу на терені Канади. Четвертий заступник мав би допомагати головному секретареві в організаційних справах та виконувати всякі інші обов'язки, які йому приділить Екзекутива, чи Головний Уряд.

Павло Дубас, делеґат 471 Відділу, звернув увагу, щоб четвертого заступника зробити відповідальним за Головну Канцелярію, тому й радить назвати його шефом канцелярії.

Олександра Костюк, делеґатка 345 Відділу, запитала, че не потрібно булоб теж Канаді дати Віцепрезидентку?

Д-рАтанас Слюсарчук, делеґат 174 Відділу, просив вияснити, чи порядкові числа заступників означають теж порядок сукцесії у випадку, якби гол. предсідник не міг виконувати своїх обов'язків. Він дістав потверджуючу відповідь від голови Статутової Комісії.

Іван Іванчук, головний контролер, пропонує додати до обов'язків віцепрезидентів всі ті обов'язки, що назначить їм Головний Уряд. Треба цим затримати авторитет Головного Уряду. Отже обов'язки має накладати не головний предсідник, але Екзекутива і Головний Уряд.

Д-р Ярослав Падох, головний секретар, подав такі думки відносно нового посту четвертого заступника гол. предсідника: Ми дискутували вже це раніше, що завдання Головної Канцелярії постійно ростуть. Члени, Богу дякувати, зростають і багато їх є і було б добре мати ґенерального менаджера для звичайних канцелярійних справ. Це було б оформлювання аплікацій, видача грамот, тощо, отже ту частину праці, що її виконував тепер головний секретар, передати до відповідальностей управителя Головної Канцелярії. Він був би урядовцем і ми могли б тут на Конвенції надати йому прав головного урядовця, зглядно члена Екзекутиви. Я з тим погоджувався, хоч це є частина праці, яку я виконував через вісім років. Я вважаю, що це буде добре віддати цю частину праці відповідальній особі, тим більше, що в нашій канцелярії є відповідна на це людина. Не знаю кого Ви собі вибрали, але пан Володимир Сохан дуже добре надавався б на цей пост. Ми переговорювали зі Статутовою Комісією передовсім тому, що коли ми на Комісії встановили проти думки нашого голови, що треба ще одного віцепрезидента для Канади, тоді пан предсідник сказав, що це є конечне, щоби було нерівне число членів Екзекутиви. І тоді Статутова Комісія ухвалила, що треба створити сьомий пост головного управителя. Це, що тут було поставлене, щоб цей самий мав взяти частину секретарських обов'язків і мав би бути помічником секретаря, та був би віцепрезидентом, тобто старшим від головного секретаря, подумайте на одну секунду, чи це можливе, щоб помічник секретаря був старшим рангою, віцепрезидентом. Я тільки говорю про те, що це є щось ненормального. З другого боку в секретарських руках є репрезентація, бо ми з предсідником підписуємо документи і секретар тримає печатку. Голова і секретар є найважніші особи в усіх урядах при формальних актах. В секретарському відділі є дві засадничі функції: пильнувати Головної Канцелярії і провадити організаційні справи. Застановіться над цією пропозицією, яка, я з найбільшим здивованням стверджую, була вповні без мойого відома. Є сказано, що той новий віцепрезидент мав би бути помічником головного секретаря, хоч він є віцепрезидентом, і що він міг би ще дістати від Екзекутиви завдання зокрема в організаційній ділянці. Нащо Вам тоді буде треба, високий зборе делеґатів, взагалі уряд секретаря. Я думаю, що щось такого неправильного я в своїм житті не чув. Я би був за тим, що коли є потрібний шеф, щоби зробити його менаджером Головної Канцелярії, Управителем Головної Канцелярії і за цим я віддаю не тільки свій голос, але віддаю все своє бажання.

Проф. Тарас Шмаґала в імені Статутової Комісії вияснив: Комісія „опинилася в середині", в ситуації, яка існує вже повний тиждень. Ми мали рекомендації з одної і другої сторони. Після розваження цих рекомендацій ми виготовили пропозицію, яка була базована на дискусії з двома сторонами, але це була наша децизія, на яку ми маємо право. Ми вважаємо цю пропозицію компромісовою і ми її зробили в найліпшому інтересі УНСоюзу.

Мґр Михайло Ковальчук, делеґат 239 Відділу, запропонував, що добре було б вибрати вже і заступника головного касира, коли вибирається заступника головного секретаря.

Предсідник Конвенції Іван Флис спростував це, вияснюючи, що Четвертий заступник предсідника не є подуманий, як асистент, чи заступник головного секретаря, він мав би допомагати головному секретареві виконувати деякі його обов'язки. Він би мав виконувати організаційні праці.

Михайло Борик, делеґат 406 Відділу, висловив свій погляд, що заступники предсідників є відповідальні перед Екзекутивним Комітетом. Може б замість Четвертого віцепрезидента створити пост члена Екзекутиви?

Анна Дубас, делеґатка 133 Відділу: Ви вибрали мене на секретарку Конвенції і за це хочу Вам тут подякувати. Але від того часу я не мала нагоди забрати голос в дискусіях. Я хочу тут дати Вам приклад американських організацій, де є такі пости, як віцепрезидент і „Дженерал Менаджер".

Був в одному підприємстві власник, але він мав такого ґенерального менаджера. І сам власник справ внутрішніх не вирішав, лише його менаджер. Я тепер хочу Вам сказати, що Четвертий заступник предсідника власне може і повинен бути ґенеральним менаджером Головної Канцелярії. Він відповідає перед всіма членами Екзекутиви і з ними є рівнорядний. Ми пропонуємо зміну не лише на нині, але на двадцять і тридцять років наперед. Тому треба і так над цим подумати, щоб Головна Канцелярія мала того ґенерального менаджера, над 50 чи над більше урядовцями, котрий буде управляти нею і за неї відповідати.

Михайло Дужий, делеґат 292 Відділу, висловився, що редакція пропонованої зміни є досить неясна, бо, аби ми пропонуємо заступника гол. предсідника з докладно очеркненими правами і обов'язками, або, кажемо, що він є менаджером Головної Канцелярії. Але коли ми кажемо, що він є асистент, чи помічник головного секретаря, то ми уймаємо певні права, які належать статутово до головного секретаря. Тому Статутова Комісія повинна ще раз передумати цю справу і сказати, що він — цей новий член Екзекутиви, має бути четвертим заступником гол. предсідника, або ми скажемо, що він є організаційним референтом, який відповідає перед головним урядом і перед Конвенцією, або він є головним управителем Канцелярії і в тому випадку є його обов'язки точно очеркнені.

Адв. Роман Смук, делеґат 425 і 300 Відділів., запитав, чи ці нові пости потягають за собою місячну платню. Також він висловився проти того, щоб асистент гол. секретаря був членом Екзекутиви, бо ж такого може номінувати — назначувати Екзекутива і так само могло б бути з ґенеральним менаджером. При оборотах понад мільйона долярів ми повинні мати такого менаджера, але його повинен назначувати головний уряд. УНСоюз був колись зорганізований з думкою, що всі члени є рівні і не думаю, що ми маємо інакших канадійських членів. Не робіть тих різниць між членами, не робіть канадійців іншими членами, бо колись, коли я поїду до Канади, вони можуть мені сказати: „Єнкі ґов гом".

Д-р Василь Палідвор вияснив від Статутової Комісії, що Канада має інші закони. Ніхто не дискримінує Канади, а ми зробили цю зміну власне на прохання Канади. Ми з Канадійцями симпатизуємо і ніхто нікому не думає робити кривди. Заступник з Канади, я вважаю, є абсолютно на місці.

Павло Дубас, делеґат 471 Відділу з Канади потверджує в імені канадійців, що те, що пропонує Статутова Комісія є для Канади дуже добре.

Головний предсідник **Йосип Лисогір** виступив, щоб подати деякі вияснення у дискутованих змінах: Я годжуся з тою останньою думкою, але хочу вияснити, як ця справа була дискутована зі Статутовою Комісією про пост четвертого віцепрезидента. Він мав бути організаційним референтом з тої причини, що в рекордовім департаменті є дві функції: є функція секретаря, є функція відповідати за всі документи — рекорди та всю роботу виписування грамот і т. д. Воно є в статуті визначено, як функції головного секретаря. Головний секретар, як каже наш статут, не є обов'язаний відповідати за організаційну роботу. Тепер четвертий віцепрезидент перебрав би організаційну функцію і відповідав за те. То є рух з відділами, округами, з нашими обласними організаторами, і так само курси, пропаґанда і так дальше. Бо, як Ви бачите з дискусії, один департамент має забагато відповідальности і тому спізняється. Тому маємо розмети не на час, грамоти спізняються і робота є спинена, бо там є занадто багато роботи в однім департаменті. Тому ми тепер кажемо, нехай секретар буде, так як передбачує статут, а треба встановити організаційного референта, який би цілу свою силу звернув на те, щоб організувати членів. Ми вже це дискутували на попередній Конвенції. На це є ще одна причина: Ви маєте департамент продажу грамот („селс депт") і він продає, як він може. А маємо другий департамент, який переглядає ці аплікації і каже, може того можемо взяти, а того ні. Той секретар, який їх приймає, мусить переглядати всі аплікації і бути певним, що те, що ми приймаємо, є такий товар, що ми можемо з ними жити. Коли один департамент організує цих нових членів і їх приймає, то ясна справа, що він їх хоче прийняти якнайбільше. І часом, навіть як би було щось непевного, то він не так переглядає ці аплікації, чи є там якісь проблеми зі здоров'ям, чи якась інша. Нам переглядає ці аплікації наш головний лікар, але, як Вам напевно скаже пан Панчук, в асекураційній компанії є такі спеціяльні функції і я б Вас просив, щоб Ви дальше думали по тій лінії, може б навіть завернути цю проблему назад до Статутової Комісії, щоб вона мала нагоду цю справу ще раз розглянути. Бо це йде про дві дуже різні функції. І повинно бути двох людей рівночасно в Екзекутиві.

Предсідник Конвенції Іван Флис звернувся до делеґатів і переповів їм пропозиції Статутової Комісії, щоб зробити тепер перерву на обід, а за той час Комісія візьме всі Ваші суґестії під увагу і по перерві знову представить цей проєкт змін з відповідними поправками.

На цьому предсідник Конвенції закрив сьому сесію о год. 1.30 і заповів, що наступна — восьма сесія почнеться за годину в цій самій залі.

ВОСЬМА СЕСІЯ

Предсідник Конвенції Іван Флис відкрив восьму сесію 26-ої Конвенції в четвер, 19-го травня о год. 2.30 по полудні. Він проголосив продовження нарад над змінами і поправками статуту та попросив до слова мґра Мирослава Кальбу, який ще перед полуднем голосився до дискусії.

Мґр М. Кальба, делеґат 226 Відділу, заявив, що хоче внести конкретну зміну 25 параґрафу статуту, щоб Екзекутива складалася з таких членів: Головний предсідник, Перший заступник гол. предсідника, Другий заступник гол. предсідника, Третій заступник гол. предсідника (Канада), Головний секретар, Головний касир і Директор канцелярії, а не організаційний референт. На його думку цьому Директорові канцелярії підлягали б відділи рекордовий та фінансовий, як і інші.

Д-р Василь Палідвор, Голова Статутової Комісії, вияснив, що Комісія має вже зревідований проєкт цього параґрафу статуту. Канадійського заступника гол. предсідника Комісія не зв'язує з директором канадійської канцелярії.

В тому часі наради Конвенції перервано, бо на залю ввійшли гості: фільмові артисти українського роду Володимир Палагнюк (Джек Піленс) і Михайло Мазуркевич (Майк Мазуркі) в товаристві делеґата Миколи Новака з Лос Анджелесу та в супроводі Осипа Воробця, делеґата 219 Відділу. Предсідник Іван Флис представив делеґатам двох визначних гостей, а тоді забрав слово у справі візити цих акторів Микола Новак.

Микола Новак подав делеґатам до відома наступне: Мрія української еміґрації якраз на цій залі довершилася. Наші артисти в Голівуді на чолі з нашим славним актором Володимиром Палагнюком створили в Голівуді корпорацію для фільму „Мазепа". До співпраці в цій корпорації будуть запрошені всі інші українські артисти в Голівуді. А коли Ви, українці Америки і Канади, це діло піддержите, то ми не зупинимося на продукції одного фільму „Мазепа" Ми продукуватимемо багато більше українських фільмів. Коли я вже мав їхати на нашу Конвенцію, потелефонував до мене Палагнюк (він не знав нічого про нашу Конвенцію) і каже, Миколо, я вже заснував нашу корпорацію і будемо починати роботу. Тому я порадив йому, щоб він їхав до нас на Конвенцію і тут цю справу зреферував. Дорогі друзі. Були вже корпорації, які хотіли і продукували наші українські фільми. Хочу підкреслити їх вагу, але вони з різних причин не могли поставити продукції українських фільмів якслід. Але тепер, коли ми вже маємо людей знання і світової слави, я вірю, що наша корпорація на чолі з нашими зірками буде мати великий успіх. Мені дуже присмно представити Вам дорогого нашого славного актора Володимира Палагнюка, а дальше нашого дорогого актора і борця пана Мазуркевича. Оба актори промовили до делеґатів коротко в українській та англійській мові, вітаючи їх та бажаючи успіху Конвенції.

Після цього предсідник Конвенції Іван Флис заповів продовження дискусії над змінами статуту.

Д-р Василь Палідвор, голова Статутової Комісії, попросив англомовного секретаря Комісії прочитати компромісову пропозицію зміни 25-го параґрафу статуту, яка подає склад Екзекутиви в такій формі: Головний предсідник, перший заступник гол. предсідника, другий заступник гол. предсідника (жінка), третій заступник гол. предсідника (з Канади), головний секретар, касир, член Екзекутиви (Мембер ет лардж).

Новий пар. 38 :

„Член Екзекутиви є членом Екзекутивного Комітету і має виконувати такі обов'язки, які приділить його Головний Уряд і Екзекутивний Комітет".

Також відповідно мав би бути доповнений склад Екзекутиви в параґрафі 43.

Цю пропозицію переповів в українській мові д-р Василь Палідвор, вияснюючи зміни та стверджуючи, що член буде виконувати обов'язки, призначені йому Головним Урядом і Екзекутивою. Він Додав, що з тою формою зміни не погоджується гол. предсідник. З огляду на контроверзійність цієї пропозиції, д-р Василь Палідвор заявив Конвенції: Я думаю, що це до певної міри розв'яже ту контроверзійну справу, хоч головний предсідник з тим не погоджується. Але рішаєте Ви, Ви є нарід, коли Ви вважаєте, що це є добре, прошу затвердити. Вважаєте, що повинен називатися шефом канцелярії і рівночасно членом Екзекутиви, прошу і це рішати. Я до Вашої диспозиції, а Ви вирішуєте, як Ви на цю справу дивитеся. Я представив Вам думку Статутової Комісії".

що це пропозиція цілої Статутової Комісії, а предсідник Конвенції Іван Флис після наради із членами Статутової Комісії порадив доповнити параґраф 38 А вкінці так: „без огляду на те, чи такі обов'язки є приділені статутом іншим членам Екзекутивного Комітету".

Головний предсідник **Йосип Лисогір** подав такі свої вияснення: „Я хочу говорити, як член Екзекутиви. Справа в тому, що з початку було запропоновано, що це має бути четвертий заступник головного предсідника і буде виконувати обов'язки організаційного референта. Потім це змінили так, що це буде четвертий заст. головного предсідника і буде виконувати такі обов'язки, які наложить на нього Головний Уряд. Я з тим погодився, А тепер приходять з чимсь новим — „мембер ет ларДж", або член Екзекутиви. Як він поїде в терен, як Ви буде де його називати? Член Екзекутиви „мембер ет лардж"? Це нічого не значить. Або він є чимсь в Екзекутиві, має якісь обов'язки, або ні. Хочете називати його асистентом, добре — назвіть його асистентом. Або навіть його четвертим віцепрезидентом і лишіть, що його обов'язки будуть визначені. Тоді він є якийсь віцепрезидент і має якісь обов'язки. Я не знаю, чи є така братська організація, яка має щось такого як „мембер ет лардж". Коли ж іде про „оффіс менаджера", то спитайте пана Слободяна, чи в його департаменті треба оффіс менаджера, також спитайте пані Ланичак, чи їм там треба оффіс менаджера. Нам потрібно такого урядника в рекордовому департаменті, бо там во-

ни мають цілий ряд секретарських робіт, де секретар відповідає за всі спеціяльні документи, всі рекорди. Їх понад сто тисяч, і це все то є колосальна робота. отже там де нам треба такого урядовця — це є рекордовий департамент, де вони мають забагато роботи. А будете мати „мембер ет лардж", чи будете мати щось іншого, то як Ви розв'яжете цю справу? Я не розумію, як це має бути. Чи така пропозиція вийшла від членів Статутової Комісії? Чи інших членів Екзекутиви?

Д-р Василь Палідвор потвердив; Це є одноголосне рішення членів Статутової Комісії. Ми підійшли до цієї справи із поминенням назви „четвертий заступник головного предсідника", тому що перед ним є головний касир і головний секретар, які не мають титулів віцепрезидентів. Отже наймолодший член стояв би перед головним секретарем і касиром, котрі не мають титулів віцепрезидентів. Коли поїде в терен, то це не велика проблема і різниця, чи скажете, що це приїхав віцепрезидент, чи член Екзекутиви. Може декому залежить спеціяльно на гонорах, але нам здається що це не є важне. Член Екзекутиви бере участь у засіданнях Екзекутиви. Член Екзекутиви — це одноголосна думка цілої Статутової Комісії. Але Ви можете змінити, як Ви хочете і можете піти по лінії пана предсідника і ми проти цього також нічого не маємо.

Іван Флис, предсідник Конвенції пригадав своє доповнення про обов'язки і заявив, що назва член Екзекутиви нічого не значить і він на приклад волів би вже називатися якимсь екзекутивним директором, бо „мембер ет лардж" в англійській мові це нонсенс.

Мирослав Петрів, делегат 479 Відділу, пригадав, що гол. предсідник твердив, що ми потребуємо в Екзекутиві особи з точно окресленою назвою і обов'язками. Тому Він прочитав свій проєкт встановлення нового члена Екзекутиви з назвою Керівника Рекордового Відділу з такими обов'язками: Оформлення аплікацій нових членів, виготовлення членських грамот, виготовлення виказів членів і їх статистик, обслуга членів та Відділів і зв'язана з цими обов'язками кореспонденція з членами та Відділами. Він додав, що тут вже казали, що член Екзекутиви це „нободі" і так само „нободі" — четвертий віцепрезидент, а тут він подав назву посту і точно окреслив його Функції.

Мґр Іван Геврик, секретар Статутової Комісії, покликався на те, що він перед хвилиною переговорював про цю справу із гол. предсідником та гол. секретарем, та тепер, щоб був „вовк ситий і коза ціла" пропонує назвати цей новий пост „Член Екзекутиви і Рекордовий Секретар".

Петро Пуцило, головний контролер, піддав думку, що ми найкраще зробили б, коли б на Конвенції вибирали Раду Директорів, а ці директори вже опісля назначували б всіх членів Екзекутиви.

Іван Флис звернув йому увагу, що це була б велика зміна, яка вимагала б довгої підготовки, та що це перевернуло б 70-літню традицію УНСоюзу. В додатку ця справа тепер не є на порядку нарад, бо Конвенція саме дискутує лише назву посту нового члена Екзекутиви.

Петро Федик, делегат 292 Відділу, звертає увагу, що було б найкраще назвати цього нового члена Екзекутиви Керівником Рекордового Відділу.

Адв. Іван Панчук, запрошений дорадник Статутової Комісії розказав, що на Спеціяльній Статутовій Комісії, де було багато часу, розважали члени всі зміни, але, на жаль, не була розглянена ця справа тоді на „Союзівці". Тут йде тепер вже лише про титул нового члена, а решта вже узгіднене. Наш статут є добре обдуманий і складений так, як більшість братських організацій. В цій статті є пости членів Екзцекутиви виразно означені. Коли ж взяти термін „мембер ет лардж", то він дуже надається при виборі делеґатів, чи якогось політичного комітету. Раджу триматися звичаю статуту. Я особисто вважаю, що вираз Четвертий заст. гол. предсідника найкраще відповідає тут. Можна б так назвати тут цього нового члена, а Головний Уряд приділить цьому віцепрезидентові відповідні функції. Головний Уряд має повні права назначувати нових урядовців і таких службовиків, яких потрібно.

Д-р Ярослав Бернадин, делегат 45 Відділу, поставив внесок закрити дискусію над цією зміною.

Після того прочитано запроєктовану зміну Статутовою Комісією в такій формі:

Стор. 23 § 25

Змінити артикул 4, як слідує:

„4. Номінація і вибір Бальотами Головних Урядовців, які творитимуть Головний Уряд:

Головний предсідник

Перший заступник головного предсідника

Другий заступник головного предсідника, яким має бути жінка

Третій заступник головного предсідника, яким має бути член з Канади

Головний секретар

Головний Касир

Член Екзекутиви

5 членів Головної Контрольної Комісії, один з яких має бути канадійський член

14 радних, між якими щонайменше два (2) мають бути канадійськими членами і щонайменше дві (2) жінки".

Стор. 31 § 38

Додати тут вкінці новий параґраф 38 А, як слідує:

ЧЛЕН ЕКЗЕКУТИВИ

§ 38 А. Член Екзекутиви є членом Екзекутивного Комітету і має виконувати такі обов'язки, які приділить йому Головний Уряд і Екзекутивний Комітет, без огляду на те, чи такі обов'язки є приділені Правом і Статутом Союзу іншим членам Екзекутивного Комітету.

Перед голосуванням над цими змінами голова Статутової Комісії д-р Василь Палідвор подав до відома, що ці зміни узгіднено із головним предсідником і головним секретарем, та що вони погоджуються із думкою Статутової Комісії, щоб затвердити тут тимчасову назву „Член Екзекутиви" („Мембер ет лардж") з тим, що Головний Уряд на своєму засіданні може надати цьому членові якусь іншу назву. Він поінформував при тому, що і головний предсідник і головний секретар погоджуються, щоб ця назва була інакша, як четвертий заступник головного предсідника.

Предсідник Конвенції Іван Флис подав під голосування згадані зміни статуту із тимчасовою назвою „Член Екзекутиви" з тим, що Головний Уряд може змінити цю назву на інакшу, коли вважатиме, що ця назва не є ефективна. За змінами статуту і повновластю для Головного Уряду змінити назву „Члена Екзекутиви" віддали голоси всі делеґати, за винятком двох, які голосували проти.

Після цього предсідник Конвенції Іван Флис подав внесок про те, коли входять в силу апробовані Конвенцією зміни статуту у такому тексті:

„Вирішено, що всі зміни і поправки статуту, прийняті 26-ою Конвенцією, мають ввійти в силу негайно після їх затвердження, без огляду на те, чи статут мав би про це інші постанови."

"Resolved that all amendments to the By-Laws adopted by the 26th Convention are and shall be effective immediately upon their adoption, anything in the Laws and By-Laws of the Association to the contrary notwithstanding."

Це рішення також прийнято одноголосно у переведеному через піднесення рук голосуванні.

Д-р Василь Палідвор заповів, що залишився ще ряд змін і поправок статуту менше важного характеру і що він та проф. Тарас Шмаґала постараються їх скоро зреферувати, щоб нам ними переголосувати. Це не повинно потривати більше, як пів години, хіба знову матимемо дискусії, додав голова Статутової Комісії.

Тоді приступлено до прочитування в двох мовах дальших пропозицій, змін і поправок статуту в такому порядку:

Стор. 25 §29

Викреслити в рядках 7, 8 і 9 наступні слова: „з причини неправильностей, або зловживань в адміністрації так, що це могло б захитати фінансовий стан", щоб закінчення цього уступу звучало так:

„або на заклик Головної Контрольної Комісії, якщо на її думку й при однодушному її рішенні фінансовий стан або добробут Союзу загрожений."

Стор. 25 §29

Додати вкінці параґрафу таке нове речення:

„Мусить проминути найменше 20 днів між висланням повідомлення та датою Конвенції".

Стор. 26 §31

Після третього уступу, котрий кінчиться словами „як нижче приписано" додати нове речення, як слідує:

„Головний Уряд становить також трибунал для полагоджування всіх спорів між Відділами і поодинокими членами".

Стор. 26 § 31

В першому рядку четвертого уступу викреслити слова: „настановляти або наймати".

В другому рядку четвертого уступу викреслити: „редактора, чи редакторів", а на це місце вставити: „головного редактора".

Стор. 26 § 31

Вкінці цього параграфу після слів: „головного предсідника" додати: „і інших головних урядовців".

Стор. 27 § 32

Скреслити на початку другого уступа слово „Одинадцять" і на його місце вставити слово „Більшість".

Стор. 27 § 34

В англійському тексті скреслити слово „head", а на його місце вставити слова "chief executive".

Стор. 28 § 34

В другому рядку між словами „ті обов'язки" вставити слово „екзекутивні", щоб воно звучало: „ті екзекутивні обов'язки".

Стор. 28 §34

У 12-ому рядку згори після слова „резиґнації" вставити слова: „по остаточному затвердженні Головним Урядом на протязі 30 днів".

Стор. 28 § 35

Скреслити „Заступник головного предсідника" і на це місце вставити слова: „Перший заступник головного предсідника".

Стор. 28 §36

Скреслити „Заступниця головного предсідника" а на це місце вставити слова: „Другий заступник головного предсідника".

Дальше, на початку цього параґрафу вставити перше речення, як слідує:

„Другим заступником головного предсідника має бути жінка".

Стор. 29 §36

Скреслити останнє речення цього параґрафу і на його місце вставити речення, як слідує:

„В додатку до звичайних обов'язків Заступника головного предсідника вона є відповідальна за сприяння інтересам членок у Відділах і має виконувати всі інші обов'язки, що їх призначить їй головний предсідник".

Стор. 29 § 36

Додати після цього параґрафу новий параграф 36 А. як слідує:

„Третій заступник головного предсідника.

§ 36 А Третим заступником головного предсідника має бути громадянин Канади, який є кваліфікованим членом одного із Відділів у Канаді, постійно замешкалий в Канаді. Обов'язки Третього заступника головного предсідника є такі самі, як попередніх Заступників головного предсідника в разі їх відсутности або дискваліфікації, з правом виконувати обов'язки Головного предсідника. В доповненні до нормальних обов'язків Заступника головного предсідника він є відповідальним за сприяння і поширення праці організації УНСоюзу і всіх Відділів його на терені Канади. Він має виконувати всі інші обов'язки доручені йому Головним предсідником".

Стор. 29 § 37

Скреслити вкінці першого уступу слова: „за тридцять днів по кожному засіданні", а на їх місце вставити слова: „не пізніше, як останнього дня місяця, наступного після того в якому відбулося засідання."

Стор. 30 § 37

У 8-ому згори рядку після слова „документи" додати, як слідує:

„і підчас довшої відсутности або нездібности Головного предсідника він уповноважений контрасиґнувати, на прохання Головного касира, всі чеки і їх грошові посвідки, що стосуються фондів Союзу".

На внесок голови Статутової Комісії переведено голосування над прочитаними пропозиціями поправок і змін. Більшістю голосів ці зміни і поправки делеґати затвердили.

Стор. 32 § 41

Викреслити повністю цей параграф і вставити на його місце новий текст, як слідує:

УСУНЕННЯ ТА ЗАВІШЕННЯ В УРЯДУВАННІ ГОЛОВНОГО УРЯДОВЦЯ

§ 41. А, Загальне

Будьякий член Головного Уряду може бути усунений, або завішений в урядуванні, якщо на це є причина. Підставою такого усунення, чи звільнення може бути будьякий вчинок зловживання, надужиття, або невиконування свого уряду, чи будь який інший вчинок, слово, або діло, які не відповідають гідності Головного Урядовця і є шкідливі найкращим інтересам Союзу.

Б. Обвинувачення

1. Обвинувачення для усунення чи завішення будьякого Головного Урядовця можуть бути внесені будьяким іншим членом Головного Уряду.

2. Кожне обвинувачення повинно бути внесене у формі заприсяженого акту складеного обвинувачем. Такий акт обвинувачення повинен бути скерований безпосередньо до Головного предсідника, який повинен негайно письмом потвердити його одержання. На випадок, коли обвинувачення видвигнене проти Головного предсідника, вони повинні бути скеровані до найближчого кваліфікованого Заступника головного предсідника, який після того повинен виконувати функції Головного предсідника.

3. Після одержання акту обвинувачення Головний предсідник, або виконуючий обов'язки Головного предсідника, має представити акт обвинувачення на засіданні Головного Екзекутивного Комітету, яке в тій цілі повинно бути скликане. Головний Екзекутивний Комітет, за вийнятком обвинуваченого, або обвинувача, повинен переглянути обвинувачення та вирішити більшістю голосів, чи справу передавати на переслухання перед Головним Урядом. На випадок, якщо б Головний Екзекутивний Комітет рішив не передавати справи на переслухання, як сказано в горі, обвинувач повинен мати право відклику до Головного Уряду або найближчої Конвенції. На випадок, якщо б Головний Екзекутивний Комітет погодився передати справу на переслухання, Головний предсідник повинен негайно скликати надзвичайне засідання Головного Уряду, яке повинно відбутися не раніше, як 30 днів і не пізніше як 90 днів після одержання акту обвинувачення. В додатку до цього Головний предсідник повинен письменно повідомити про це обвинуваченого, доручуючи копію внесеного проти нього акту обвинувачення та зокрема інформуючи його про його право бути на згаданому засіданні, переслухати всіх свідків та представити докази на оборону або злагіднення перед внесеними проти нього обвинуваченнями.

4. Будьяке прохання про відрочення дати переслухання повинно бути скероване до Головного предсідника, чи іншого призначеного для виконання обов'язків Головного предсідника урядовця, рішення якого в цій справі повинно бути остаточним.

5 Головний Екзекутивний Комітет може в очікуванні переслухання й остаточного рішення звільнити обвинуваченого урядовця від усіх обов'язків його уряду. Підчас такого періоду завішення обвинувачений урядовець повинен бути рівночасно позбавлений платні та інших привілеїв його уряду, але під умовою, що коли б обвинувачений був визнаний невинним, то вся платня та інші привілеї так здержані будуть йому після того признані.

В. Ведення переслухання.

1. Головний Уряд повинен становити форум всіх переслухань і рішень у справі обвинуваченого урядовця згідно із цим статутом. Головний предсідник повинен проводити із правом голосу, хіба що він сам був би обвинуваченим чи обвинувачем, то в такому випадку проводячим урядовцем повинен бути черговий заступник головного предсідника, як це попередньо встановлено. Дві треті всіх членів Головного Уряду повинні становити кворум.

2. Головний предсідник, або інший проводячий урядовець повинні вести все поступовання, включно із уділенням продовження, якщо б таке час до часу було конечним. Формальні правила доказів не є обов'язуючі, але повинен бути перестеріганий належний процес поступовання і права обвинуваченого. Зарядження проводячого урядовця повинні бути остаточними, але під умовою, що на протест будьякого члена Головного Уряду кожне таке рішення може бути завернене і змінене більшістю голосів.

3. Обидва, обвинувач і обвинувачений, мають право на те, щоб їх заступав оборонець за їх власні кошти.

4. Три четверті голосів членів Головного Уряду приявних і голосуючих є вимагані для всіх засудів і покарань. Наложеною карою повинно бути завішення або усунення з уряду. Головний Уряд має спершу перевести голосування для вирішення вини обвинуваченого. Якщо він буде визнаний винним, тоді має бути переведене голосування над виміром кари.

Г. Зленамірені або фальшиві обвинувачення

Якщо будьякий Головний Урядовець зленамірено і безпідставно вніс оскарження проти будьякого іншого Головного Урядовця, то після засуду за це він повинен бути позбавлений його уряду.

Г. Протокол суду

Головний секретар має протоколувати процес поступовання. Але якщо він є обвинувач, або обвинувачений, тоді протокол повинен писати Головний касир.

Г. Відклик

Будьякий Головний Урядовець засуджений згідно із наведеними постановами може відкликатися від рішення Головного Уряду до найближчої Конвенції. Відклик не обов'язково мусить мати вплив на виконання або діяння вироку.

Стор. 35 § 42

Викреслити повністю цей параґраф і вставити на його місце, як слідує:

АПЕЛЯЦІЙНЕ ПОСТУПУВАННЯ У ВСІХ СПРАВАХ

§ 42. Обвинувачений згідно з параґрафом 41 цього статуту має право відклику (апеляції) від рішення Головного Уряду в такий спосіб: апелянт повинен впродовж 15 днів від дати засуду зголосити на письмі свій намір відклику Головному секретареві, хіба що той є обвинувачем, або обвинуваченим. У такому випадку відклик (апеляцію) треба зголосити Головному касирові. Впродовж 30 днів від зголошення свого наміру відклику апелянт повинен зголосити Головному секретареві свої специфічні причини відклику. Копія цього відклику буде передана предсідникові найближчої Конвенції в першому дні тієї конвенції. Предсідник Конвенції на власне рішення визначить дату й час, коли Конвенція може вислухати апелянта. Апелянтові буде дозволена одна година часу на усне зясування його відклику (апеляції), але яке повинно бути обмежене до підстав і фактів поданих у його раніше зголошених на письмі причинах відклику. Обвинувач матиме право відповіді впродовж такого самого періоду часу. Тоді предсідник Конвенції передасть справу під голосування на прийняття чи відкинення відклику. Якщо становище обвинуваченого буде піддержане більшістю голосів як встановлено вище, він матиме право на всю залеглу платню від дати завішення, але не матиме права на зворот будьяких видатків, чи коштів оборони, хіба що Конвенція виразно схвалила б це для обвинуваченого.

У переведеному голосуванні над проєктом нового тексту розділу про „Усунення та завішення в урядуванні головного урядовця" та „апеляційне поступування у всіх справах" більшість віддала голоси за, а два проти.

Стор. 36 § 43

Скреслити, почнаючи з початку параґрафу слова: „Головний предсідник, Заступник головного предсідника, Головний секретар і Головний касир", а на це місце вставити:

„Головний предсідник, Перший заступник головного предсідника, Другий заступник головного предсідника Третий заступник головного предсідника, Головний секретар, Головний касир і Член Екзекутиви".

Скреслити в останньому рядку слово „трьох" і вставити на його місце слово „чотирьох".

Стор. 37 § 44

У восьмому рядку цього параґрафу після слова „майном" додати, як слідує: „та ведуть всі справи".

Скреслити в 10, 11 і 12 рядках наступні слова „вони мають керувати справами Союзу та вирішувати всі завдання Союзу", а на їх місце вставити, як слідує: „вони мають керувати справами Союзу і виконувати в межах дозволених законами стейту Ню Джерзі всю владу причетну Союзові, за винятком того, що не мають влади відкликати або змінювати будьякі постанови Конвенції, хіба що справити помилки й пропущення, ані не можуть виконувати влади виразно признаної іншим особам чи спільнотам".

Стор. 37 § 44

В четвертому рядку знизу скреслити все до кінця речення від слова „мають", а на це місце вставити, як слідує:

„мають нагляд над Відділами Союзу і їх урядовцями, включно з правом суспендувати їх або відсунути від урядування в усіх справах, які зв'язані з діловодством, добром і адміністрацією Відділів згідно зі статутом Союзу".

Стор. 38 § 44

В шостому рядку знизу скреслити слова: „щадничих банків і тростових фондів".

Стор. 39 § 44

Скреслити в цілості другий уступ, який починається словами „Вони можуть припоручити" а кінчиться словами: „за це відповідальні", а на це місце вставити новий уступ, як слідує:

„Вони можуть припоручити Головному касирові перенести або доручити цінні папери і інше майно Союзу, яко побічне забезпечення позичок, про які старається або вже затвердив Головний Уряд. Забезпека всіх цінних паперів є відповідальністю Головного касира і Головного предсідника. Однак Головний Екзекутивний Комітет може заступити одного, або обох згаданих вгорі іншими тростистами."

В рядках 14 і 15 згори скреслити слова „до Посмертного Фонду і Адміністраційного Фонду".

В частині статуту під наголовком: **АРТИКУЛ IV ФОНДИ СОЮЗУ**, викреслити параграфи 46 до 58 включно і на їх місце вставити такий їх текст:

§ 46 Всі гроші мається держати в таких окремих фондах: Посмертний Фонд; Акцидентовий і Здоровний Фонд; Братський Фонд.

Всі прибутки чи виплати повинні бути в користь чи в розхід відповідного фонду, до якого ці гроші належать, і конта тих же фондів повинні бути вдержувані окремо. Головний Екзекутивний Комітет може робити спільні інвестиції для різних фондів і їх активи можуть бути змішані, під умовою, що вони підлягають відповідному розподілові прибутків з інвестицій.

Головний Екзекутивний Комітет може творити або встановляти будьякі інші конта або фонди, що їх вимагало б правильне ведення підприємства, під умовою, що це є згідне із забезпеченевими законами і розпорядками стейтів і провінцій, в яких Союз веде діяльність.

Посмертний Фонд

§ 47 В Посмертному Фонді приймається всі належності і вкладки за грамоти життьового забезпечення, видані Союзом, включно із їхніми договорами додаткових забезпечень. З посмертного Фонду мають бути виплачувані всі мосмертні і інші допомоги, що їх передбачують грамоти забезпечення і їх додаткові договори. З нього теж мають бути виплачувані всі видатки зв'язані з веденням життьового забезпечення Союзу та з інвестуванням з цього фонду.

Якщо будьколи признані активи Посмертного Фонду перевищали б 110 процентів всіх резерв та їх зобов'язань з кінцем будьякого року, Головний Екзекутивний Комітет може перенести до будьякого іншого Фонду Союзу суму, яка однак не повинна перевищувати 2 процентів надвишки признаних активів понад суму резерви і зобов'язань, ані не повинна ця сума бути більшою, як це є дозволене забезпеченевими законами і розпорядками стейтів і провінцій, в яких Союз веде діяльність, ані теж такий перенос не може зменшити суми признаних активів нижче згаданих 110 процентів.

Акцидентовий і Здоровний Фонд

§ 48 В Акцидентовому і Здоровному Фонді приймається всі належності і вкладки за грамоти акцидентового і здоровного забезпечення видані Союзом, включно із їхніми договорами додаткового забезпечення. З Акцидентового і Здоровного Фонду мають бути виплачувані всі претенсії акцидентового і здоровного забезпечення і інші допомоги, що їх передбачують ці грамоти акцидентового і здоровного забезпечення та їхні додаткові договори. З нього теж мають бути виплачувані всі видатки зв'язані із веденням акцидентового і здоровного забезпечення та з інвестуванням з цього Фонду.

Якщо будьколи признані активи Акцидентового і Здоровного фонду перевищили б 110 процентів всіх резерв та їх зобов'язань з кінцем будьякого року, Головний Екзекутивний Комітет може перенести до будьякого іншого фонду Союу суму, яка однак не перевищала б 2 процентів надвишки признаних активів понад суму резерви і зобов'язань, ані ця сума не повинна бути більшою, як це дозволено забезпеченевими законами і розпорядками стейтів і провінцій, в яких Союз веде діяльність, ані теж такий перенос не може зменшити суми признаних активів понижче згаданих 110 процентів.

Братський Фонд

§ 49 а) У Братському Фонді приймається всі приходи, які не є зв'язані з допомогами виданих забезпеченевих грамот, і вони повинні включати всі такі вкладки, приходи з продажу емблем, публікацій, офіційного органу, пожертви або дари залишені Союзові і всі інші вплати, які не належать до інших фондів. З Братського фонду мають бути виплачувані всі видатки, які не є зв'язані із допомогами забезпеченевих грамот виданих Союзом і повинні включати видатки на суспільні, освітні та братські активності, видатки на поступ і добробут українського народу, видатки на інвестування з цього фонду, виплати допомог для непрацездатних членів та всі інші видатки, які не зв'язані з іншими фондами.

б) Кожний повноправний дорослий член повинен оплачувати додаткові вкладки до Братського Фонду по 15 центів місячно, з чого половина має бути вжита на допомоги непрацездатним членам, як це подано внизу.

в) Головний Екзекутивний Комітет може на свій виключний і абсолютний розсуд зарядити виплату допомоги будьякому непрацездатному повноправному членові, суми, або сум, які не перевищають:

(1) $500 загальної суми допомог за втрату частини тіла або зору і (2) $100 річно у випадку хронічних невилікувальних недуг впродовж такого часу, як довго триває ця непрацездатність.

Кожна аплікація про допомогу має бути внесена на відповідному блянкеті, що його видасть Головний касир Союзу. Аплікацію про таку допомогу має член внести впродовж шости місяців від дати початку його недуги, чи непрацездатности. Занедбання зробити це в приписаному часі дискваліфікує члена на право до допомоги.

г) Кожний повноправний дорослий член повинен одержувати офіційний орган Союзу, оплачуючи до Братського фонду додаткову суму передплати, ухвалену Конвенцією".

Микола Сенчишак, делегат 131 Відділу зголосився до дискусії над пропозицією злуки фондів та звернув увагу, що Головний Екзекутивний Комітет повинен тепер, по злуці фондів, представити Конвенції до затвердження бюджет видатків — розходів, щоб була якась контроля, чи напрямні Конвенції, як мають господарити члени Екзекутиви цими повіреними їм фондами.

Д-р Василь Палідвор вияснив, що така рекомендація є серед тих що вже склали делеґати однієї округи і він має на порядку інших пропозицій також цю проблему порушити.

На запит адв. Романа Смука в справі злуки фондів дав вияснення адв. Іван Панчук, який запевнив делеґатів, що ці точки про фонди він спеціяльно допильнував, провіряючи і впевняючись, щоб вони були згідні із забезпеченевими законами стейту Ню Джерзі, а в першу чергу стейту Ню Йорку, який є дуже строгий в таких справах.

Предсідник Конвенції перевів голосування над пропонованими змінами, які були затверджені більшістю голосів.

Стор. 44 § 52

Викреслити в цілості цей параґраф, а на його місце вставити текст, як слідує:

(Продовження в наступному числі)